

RONAN FELIX

VERSLAG & WAARNEMINGEN:

Vogelreis Hongarije.

(Zaterdag 30/04/2005 –
Zaterdag 07/05/2005)

I. ALGEMENE INFORMATIE.

1. Waarom Hongarije?

Het was ondertussen al van 1998 geleden dat we nog eens een voormalig Oost Europees land bezocht hadden en dat was eigenlijk al veel te lang geleden. Via enkele goede kennissen en bevriende vogelkijkers werden we getipt over Hongarije. Daarom was ik kort na onze Tarifareis in september van vorig jaar informatie beginnen te verzamelen over dit land. Al vlug bleek dat ook hier weer een grote diversiteit aan habitats kon bezocht worden. Natuurlijk spreekt een bezoek aan de uitgestrekte "puszta" tot ieders verbeelding maar ook de heuvels tegen de Slowaakse grens zijn het bezoeken waard. Met deze bestemming lag alweer een prachtreis in het verschiet.

2. Deelnemers.

Ronan Felix
Robrecht De Frieslaan 30
9150 Rupelmonde

Henri Felix
Gelaagstraat 17
9150 Rupelmonde

3. Reisweg.

Alhoewel Hongarije door de meeste Belgen bezocht wordt met de eigen wagen verkozen wij het vliegtuig om de grootste afstand tussen België en dit land te overbruggen. Het is een gemakkelijke verbinding en de vluchttijd bedraagt amper 2 uur. We betaalden voor ons ticket € 288,21 luchthaventaksen inbegrepen. Twee gebieden werden tijdens deze reis uitgebreid bezocht. De eerste helft van de reis werd doorgebracht in de Zemplin heuvels in de noord oost hoek van Hongarije tegen de Slowaakse grens. De tweede helft van de reis werd doorgebracht in de ruime omgeving van Hortobagy met als doel het bezoeken van de uitgestrekte "puszta". De grootste verplaatsingen waren die van Boedapest naar Tokaj tijdens de heenreis en die van Hortobagy naar Boedapest tijdens de terugreis.

4. Verblijf.

4.1. Verblijfplaatsen.

Waarnemingsgebied	Verblijfplaats	Naam Hotel	Prijs €
Zemplin Gebergte	Tokaj	Torkolat Panzio	41 (inclusief ontbijt)
Hortobagy	Hortobagy	Hortobagy Fogado	26 (inclusief ontbijt)

Opmerking: De prijzen zijn per nacht en gelden voor een tweepersoonskamer.

5. Huurwagen.

Zoals al enkele jaren het geval is werd opnieuw een wagen geboekt bij Sunny Cars via reisbureau De Cauwer uit Kruibeke. We hadden bij onze reservering een aanvraag ingediend om met een wagen uitgerust met een dieselmotor te kunnen toeren maar dat was helaas niet doorgekomen bij het verhuurkantoor in Boedapest. We kregen wel een spiksplinternieuwe knalrode Ford Fiësta onder ons zitvlak. Het wagentje had slechts 47 kilometer op de teller staan. Met alles erop en eraan (verzekering, ongelimiteerde kilometers, lokale belastingen en BTW) betaalden we voor de huurwagen € 365,00 voor 8 schijven van 24 uur.

Grensoverschrijding met EU buurlanden is mogelijk mits aanvraag en is kosteloos. Grensoverschrijding met landen zoals Bosnië Herzegovina, Macedonië, Polen en Roemenië is enkel mogelijk op aanvraag en mits toeslag op de CDW verzekering. Het is verboden om de grens over te steken met Albanië, Bulgarije, Turkije en de voormalige Sovjet Unie.

6. Gebruikte Documenten/Informatie.

6.1. Boeken.

☺ Lars Jonsson:
Vogels van Europa.

☺ Killian Mullarney, Lars Svensson, Dan Zetterström, Peter J Grant:
Collins Birdguide.

☺ Dick Forsman:
The Raptors of Europe and the Middle East.

☺ Benny Gensbol
Roofvogels van Europa.

☺ Dave Gosney:
Finding Birds in Hungary.

6.2. Verslagen.

☺ Bart & Kris De Keersmaker:
Reis Hongarije 20 – 31/05/2004.

☺ Travelling Naturalist Trip Report:
Hungary in Spring: Sunday 23 – Sunday 30 May 2004.

☺ Norbert Willaert:
Ornithologisch Verslag 20 t/m 26 mei 1995 Hongarije: Hortobagy en Zemplin Gebergte.

6.3. Kaarten.

☺ Michelin 782 National:

Hongarije: 1/400000.

☺ Demonstration areas of Hortobagy National Park:

Hortobagy halasto demonstration area: 1/45000

Egyek-Pusztakocs demonstration area: 1/45000

Szalkahalom demonstration area: 1/45000

Tisza-lake demonstration area: 1/90000

6.4. Andere Informatiebronnen.

Een bericht dat werd verspreid via Eurobirdnet en Eurotwitch leverde weinig informatie op in verband met recente waarnemingen.

Bart en Kris Dekeersmaker (België), Pieter Dhaluin (België), Jan Van Wijnsberge (België), Felix A. Felger (Polen) en Prof. J. Olah (Hongarije) zou ik graag willen bedanken voor de extra informatie die zij ons ter beschikking stelden.

7. Allerlei.

Het wegennet in Hongarije is doorgaans redelijk berijdbaar. In de afgelegen gebieden zijn de baantjes met enige voorzichtigheid te benaderen door de vele en soms diepe putten.

Autostrades werden door ons niet gebruikt maar zijn zover we konden zien in uitstekende staat net zoals de hoofdverbindingswegen. Voor het rijden op een autosnelweg heb je een vignet nodig welke je kunt aankopen in de grote tankstations.

Belangrijk om weten is dat er in Hongarije, buiten de bebouwde kom, ook overdag met de lichten aan moet gereden worden. Voor de eerste keer op een reis werden we tegengehouden bij een verkeerscontrole waar dit ons op een vriendelijke manier werd getoond.

Qua verkeer wisselen de Opels, Renaults, BMW's en Mercedesen en de Wartburgs, Trabants en Lada's elkaar op een gezonde manier af. Er wordt vrij agressief gereden maar er bestaat een wegcode in hoffelijkheid en begrip waar we hier in België nog veel van zouden kunnen leren.

Eten en drinken zijn geen probleem, vrij goedkoop maar meestal veel en vet. De typische streekgerechten en drank zijn een echte aanrader (oa goulashsoep, Tokajwijnen, ...).

Mede door onze andere vogelreizen vonden wij dat Hongarije op verschillende gebieden moderner en beter gestructureerd was dan pakweg Spanje of Griekenland. In deze laatstgenoemde landen stoorde ons vooral de grote hoeveelheid aan zwerfvuil iets wat we hier zelden tegenkwamen.

De taal zelf hebben we ervaren als zijnde één van de moeilijkste om te kunnen plaatsen. De voertaal voor buitenlanders die geen mondje Hongaars spreken is hoofdzakelijk Duits alhoewel ook de Engelse taal je een eindje kan verder helpen.

II. BEZOCHTE GEBIEDEN.

1. Zemplin Heuvels.

Ons eerste reisdoel. Als uitvalsbasis om dit gebied te bezoeken namen wij de stad Tokaj gelegen aan de zuidzijde van deze heuvels. De hele zuidoostzijde van het gebied wordt mooi afgelijnd door de rivier Bodrog en zijn overstromingsvlakten. In het noorden en noordoosten worden de heuvels doorbroken door de grens met Slowakije. De volledige Zemplin heuvelrug kan worden rondgereden met Tokaj als begin- en eindpunt. Om niet te veel tijd te laten verloren gaan trokken we een dag op pad met een lokale gids die ons enkele van de beste vogelplekken in het gebied leerde kennen. De beschrijvingen van de gebieden die hieronder volgen zijn dan ook heel algemeen omdat er gevraagd werd om geen broedplaatsen van zeldzame soorten te vermelden. Als vogel- en natuurliefhebber kan je hier enkel maar respect voor opbrengen.

1.1 Omgeving Erdobeny.

Rond dit dorp vind je een grote diversiteit aan habitats gaande van natte graslanden tot steengroeven en dicht beboste heuvels. Ten zuiden van het dorp is het terrein redelijk open en heerst de lage begroeiing. Velden waar wijn wordt verbouwd, zeeën van orchideeën en lang gras met her en der struiken zijn hier overheersend. Het stadje zelf ligt aan de voet van de heuvels en eens voorbij dit dorp zit men middenin de beboste hellingen. De verlaten maar nog steeds bewaakte steengroeve is houder van enkele specialiteiten van de regio.

Waarnemingen open vlakte:

Zwarte ooievaar, Schreeuwarend, Slangenarend, Grauwe kiekendief, Kwartelkoning, Kwartel, Draaihals, Sperwergasmus, Grauwe klauwier, Appelvink, Europese kanarie, Grauwe gors, Raaf.

Waarnemingen beboste heuvels:

Zwarte ooievaar, Keizerarend, Schreeuwarend, Bosuil, Zwarte specht, Witrugspecht, Draaihals, Hop, Boomleeuwerik, Fluitier, Sperwergasmus, Withalsvliegenvanger, Appelvink, Raaf.

Waarnemingen steengroeve:

Oeraluil, Raaf.

1.2. Uitzichtpunt / trektelpost tussen Sima en Basko.

Dit uitzichtpunt in het zuiden van de heuvels doet in het voor- en het najaar tevens dienst als trektelpost. Op het hoogste punt heb je een redelijk goed uitzicht over de Zemplin heuvels. Houd er wel rekening mee dat je nog steeds tussen de heuvels zit en niet op de top ervan. In de omgeving broeden drie verschillende soorten arenden: Steen-, Keizer-, en Schreeuwarend.

Waarnemingen:

Steenarend, Zearend, Schreeuwarend, Wespendif, Gierzwaluw, Braamsluiper, Raaf.

1.3. Gebied tussen Satoraljaujhely en Szephalom.

Tussen deze 2 dorpen in het rijkere noordoosten van Zemplin nabij de Slowaakse grens trokken wij dwars door de heuvels. Onderweg werd enkele malen halt gehouden, onder andere voor een door Oeraluil bewoonde nestkast. Nabij het dorp Szephalom zelf heb je elke morgen een grote kans om Keizerarend, welke in de omgeving broedt, waar te nemen. Omdat het aantal siesels de laatste jaren fel is afgenomen jaagt de arend hier geregeld op ratten. Net buiten het dorp kregen we zowel Keizerarend in zit, Schreeuwarend als een groep van 75 overtrekkende Kraanvogels bijna simultaan in beeld.

Waarnemingen:

Keizerarend, Schreeuwarend, Kraanvogel, Zwarte specht, Fluiter, Sperwergrasmus.

1.4. Gebied tussen Szephalom en Telkibanya.

Ofwel het noordelijke deel van Zemplin. Dit is een erg bosrijke omgeving welke parallel loopt met de Slowaakse grens. De beboste heuvels worden hier geregeld afgelost door open plekken en zijn dus een ideaal jachtterrein voor Schreeuwarend. Het is op verschillende plekken mogelijk om de wagen aan de kant te zetten en het bos in te trekken. Wijzelf maakte een lange wandeling in een loofbos net voorbij het dorp Bozsva.

Waarnemingen:

Zwarte ooievaar, Schreeuwarend, Wespendif, Oeraluil, Hop, Middelste bonte specht, Witrugspecht, Grijskopspecht, Fluiter, Withalsvliegenvanger.

1.5. Gebied tussen Gonc en Abaujker.

Dit gebied ligt aan de westzijde van de heuvels en wordt gekenmerkt door de beboste heuvels aan de ene kant en een groene vallei aan de andere kant. Deze vallei bestaat uit bewerkte akkers, braakliggende terreinen, open weiden en rijen populieren. In één van deze rijen populieren troffen we een bewoond nest van Keizerarend aan (op grote afstand weliswaar). Er zijn ook een aantal steengroeven welke het bezoeken waard zijn indien toegelaten.

Waarnemingen:

Zwarte ooievaar, Havik, Oehoe, Boompieper, Sperwergrasmus, Grauwe gors, Bonte kraai, Raaf.

2. Bodrog / Tisza.

De rivieren Bodrog en Tisza zijn twee sterk meanderende stromen die zich in het noordoosten van Hongarije bevinden. Zij vloeien samen in de stad Tokaj. Beide stromen hebben nog steeds een zeer natuurlijke loop waardoor ze na hevige regenval een heel eind buiten hun oevers kunnen treden zonder enig menselijk leed te veroorzaken. Dit voorjaar was er enorm veel regen gevallen en waren beide rivieren bijgevolg zeer gezwollen. De ferrydiensten waar we gebruik van wilde maken waren hierdoor voor onbepaalde tijd buiten dienst.

2.1. Bodrog.

De rivier Bodrog bezochten wij op verschillende plekken tussen Tokaj en Sarospatak. Vooral de uitkijpunten bij Bodrogkeresztur en Szegilong zijn de moeite waard om te bezoeken. Het best is om de rivier te bezoeken bij valavond daar het licht dan ideaal zit.

Waarnemingen:

Geoorde fuut, Grote zilverreiger, Zwarte ooievaar, Smient, Zomertaling, Witoogeend, Havik, Dwergmeeuw, Witwangstern, Witvleugelstern, Zwarte stern, Draaihals, Syrische bonte specht

2.2. Tisza.

De rivier Tisza werd door ons geregeld bezocht en zelfs als leidraad gebruikt om onze eerste reisbestemming (Tokaj) te kunnen bereiken. De vele natuurlijke overstromingsgebieden, broekbossen en rietvelden zijn allen het bezoeken waard. Elke uitstap levert wel iets speciaals op. Van noord naar zuid bezochten wij deze rivier van in Tokaj tot in Szolnok. Vooral de omgeving rond Tiszafured (Tisza heeft hier verschillende zijarmen), Tiszaujvaros (industriegebied) en Tiszalok leverden prachtige waarnemingen op. Houd rekening met agressieve muggen, dit hebben we aan den lijve mogen ondervinden bij onze zoektocht naar de Krekelzanger.

Waarnemingen:

Grote zilverreiger, Purperreiger, Zwarte ooievaar, Zomertaling, Witoogeend, Zwarte wouw, Dwergmeeuw, Witwangstern, Witvleugelstern, Zwarte stern, Draaihals, Sperwergrasmus, Krekelzanger, Grote karekiet, Snor, Buidelmees, Geelgors.

3. Sarud: Tajvedelmi Korzet.

Dit natuurreservaat ligt net ten zuiden van Sarud en werd kort door ons bezocht tijdens de terugreis naar Boedapest. Dit reservaat is een uitloper van het Bukk National Park en ligt zowat tussen het Bukk gebergte en de kronkelende Tisza.

Waarnemingen:

Keizerarend, Sakervalk

4. Hortobagy.

De tweede hoofdbestemming van de reis. Wanneer een reis gemaakt wordt naar Hongarije zit deze bestemming altijd in het reisschema. De grenzen van het eerste en grootste nationaal park van Hongarije werden in 1973 vastgelegd en omvatten een oppervlakte van 52.000 ha. Op dit ogenblik beslaat het reservaat een oppervlakte van ongeveer 82.000 ha. Het gebied is één van de belangrijkste natuurlijke biotopen (wetlands) van centraal Europa en het staat ingeschreven als Ramsar site. In 1999 werd dit park opgenomen in de "World heritage list" van UNESCO.

Het park is niet vrij toegankelijk en een verblijfsvergunning / toegangkaart is nodig om de zogenaamde "Demonstration areas" te kunnen bezoeken. Deze vergunning kan je samen met een infobrochure met gedetailleerde plannen verkrijgen in het informatiecentrum in het dorp Hortobagy. Een verblijfsvergunning voor een week én voor meerdere personen kostte ons 3.000 forint. Het is goedkoper om een vergunning aan te vragen voor meerdere dagen omdat het verschil met een dagvergunning relatief klein is. Het is belangrijk dat je de vergunning steeds op zak hebt daar je ten allen tijde kan gecontroleerd worden door een ranger.

4.1. Hortobagy en omgeving.

4.1.1. Hortobagy.

Het dorp Hortobagy ligt centraal in het natuureservaat en vormt de ideale basis om het gebied te verkennen. Het is de moeite waard om het riviertje met gelijkaardige naam zowel stroomopwaarts als -afwaarts een eind te volgen om je soortenlijst aan te dikken en om sommige vogels van heel dichtbij te kunnen waarnemen. Een eind verder langs hoofdbaan 33 (kilometerpaal 70) richting Tiszafured kom je een Roekenkolonie tegen waar ook enkele Roodpootvalken broeden.

Waarnemingen:

Grote zilverreiger, Lepelaar, Arendbuizerd, Wespendif, Havik, Grauwe kiekendief, Roodpootvalk, Witvleugelstern, Wielewaal, Grote karekiet, Snor, Sprinkhaanzanger

4.1.2. Borsosi-to.

Deze vijvers liggen rechttegenover het dorp Hortobagy. Bij een verblijf in het vermelde dorp kan je gemakkelijk de korte tocht te voet maken. In de nabijheid van de vijvers staat een vervallen waterzuiveringsstation. Dit is een handig uitzichtpunt om het gebied te overkijken.

Waarnemingen:

Grote zilverreiger, Purperreiger, Kwak, Zomertaling, Witoogeend, Witwangstern, Witvleugelstern, Grote karekiet, Snor, Sprinkhaanzanger

4.2. Szalkahalom demonstration area.

Dit is een gebied dat ten oosten ligt van het dorp Hortobagy. Het gebied ligt aan de noordzijde van hoofdbaan 33 richting Debrecen. In dit gebied bezochten wij de Roekenkolonie vlakbij de baan. Het is ook van hieruit dat de toeristische rondritten met een huifkar vertrekken, het zogenaamde "pusztaprogram" (kilometerpaal 79). Het was ook hier dat wij geconfronteerd werden met een lastige dikke Hongaar, de eigenaar van de huifkarren. Toen wij in alle kalmte de nodige documenten tevoorschijn haalden piepte hij al heel wat minder. Achteraan in de Roekenkolonie staat een vervallen uitkijktoren die redelijke views over de kolonie en over het gebied toelaten.

Waarnemingen:

Grote zilverreiger, Roodpootvalk, Witwangstern, Ransuil, Hop, Tapuit, Grote karekiet, Snor

4.3. Hortobagy – halasto demonstration area.

De schatkamer van het nationale park. In totaal vind je hier een 10-tal zeer grote aangelegde visvijvers met brede rietkragen en evenveel uitkijktorens of –platformen. Er wordt vis gekweekt voor commerciële doeleinden maar met dit verschil dat mens en natuur hier perfect samen leven. Meestal staat één of meerdere vijvers droog waar dan altijd wel eens iets speciaal kan opduiken. Houd er rekening mee dat het een heel uitgestrekt gebied is en dat je hiervoor een hele dag of zelfs meerdere dagen moet uittrekken. Neem in elk geval voldoende eten en vooral drank mee wanneer je deze uitstap maakt.

Waarnemingen:

Dwergaalscholver, Grote zilverreiger, Kleine zilverreiger, Blauwe reiger, Purperreiger, Ralreiger, Kwak, Roerdomp, Woudaapje, Lepelaar, Kolgans, Bergeend, Witoogend, Zeearend, Slangenarend, Grauwe kiekendief, Klein waterhoen, Witwangstern, Witvleugelstern, IJsvogel, Bijeneter, Wielewaa, Grote karekiet, Snor, Sprinkhaanzanger, Kleine klapekster, Fluit, Bonte vliegenvanger, Buidelmees

Zeearend Haliaeetus albicilla

Foto Reint Jakob Schut

4.4. Ohat en omgeving.

In de omgeving van het dorpje Ohat liggen een aantal niet te versmaden visvijvers of halasto's. Wij bezochten hier in de omgeving een 4-tal van deze complexen. Het dorp Ohat zelf is te bereiken door hoofdbaan 33 te verlaten in de omgeving van kilometerpaal 33 (volg de wegwijzers Egyek).

Drie van de visvijverscomplexen (Derzsi-tavak, Gyokerkuti-tavak en Ohati-halastavak) liggen in de omgeving van Ohat, aan de noordzijde van baan 33. Fenyestó ligt aan de zuidzijde van baan 33.

4.4.1. Fenyestó.

Dit vijvercomplex ligt ten zuiden van de hoofdbaan. De grootste vijvers waren volledig gevuld met water. Een tiental kleine visvijvers stonden leeg en hadden een lage begroeiing. Dit complex wordt door de meeste vogels voornamelijk gebruikt als foerageerplek omdat er geen of weinig rietkragen zijn met uitzondering van vijver V.

Waarnemingen:

Dwergaalscholver, Grote zilverreiger, Blauwe reiger, Purperreiger, Ralreiger, Kwak, Lepelaar, Witoogeend, Witwangstern, Witvleugelstern, Zwarte stern

4.4.2. Derzsi-tavak.

Dit vijvercomplex ligt ten noorden van de hoofdbaan. Tussen de 2 grootste vijvers (X en XI) loopt een dijk waar op het einde een uitkijkplatform staat. Dit platform laat toe om in het rietveld middenin de vijvers te kijken. Hier vonden wij één van de grootste gemengde reigerkolonies in Hortobágy.

Waarnemingen:

Geoorde fuut, Dwergaalscholver, Grote zilverreiger, Blauwe reiger, Purperreiger, Ralreiger, Kwak, Lepelaar, Witoogeend, Zeearend, Roodpootvalk, Witwangstern, Witvleugelstern

4.4.3. Gyokerkuti-tavak.

Dit vijvercomplex ligt ten noorden van de hoofdbaan. Deze vijvers zijn omringd door een brede rietkraag. Er zijn geen uitkijkplatformen of – torens aanwezig zodat je hier moet rondwandelen.

Waarnemingen:

Grote zilverreiger, Purperreiger, Kwak, Woudaap, Zomertaling, Witoogeend, Zeearend, Sakerval, Witwangstern, Witvleugelstern, Hop

4.4.4. Ohati-halastavak.

Dit zijn privé visvijvers en zijn niet toegankelijk voor het publiek.

Waarnemingen:

Ralreiger, Zeearend

4.5. Nagyivan steppen.

Deze steppen zijn genoemd naar het gelijknamige dorp in het zuidoosten van het reservaat. Op de hoofdbaan 33 richting Tiszafured sla je net voorbij het dorp Kocsujfalu naar links richting Nagyivan. Een aantal zandwegen parallel met en loodrecht op de asfaltbaan zijn ideale invalswegen om de steppen te bezoeken. Je kunt het gebied ingaan tot aan de borden Hortobagy Nemzeti Park. Voorbij deze borden mag je enkel met een speciale vergunning én met gids. Middenin het gebied staat ook een (wankele) uitkijktoren die beslist de moeite waard is om te bezoeken.

Waarnemingen:

Grote zilverreiger, Wespendif, Grauwe kiekendief, Roodpootvalk, Grote trap, Witwangstern, Witvleugelstern, Zwarte stern, Hop, Grauwe klauwier

4.6. Gebied tussen Tiszacsege & Balmazujvaros.

Een 30 km lange baan verbindt deze 2 steden met elkaar. In principe kan je stellen dat deze baan door het noordelijke deel van de poesta loopt. Er zijn verschillende uitkijkposten en –torens waarbij je het gebied goed kan afspeuren.

De toren dichtstbij Tiszacsege is de grootste en kijkt ook uit op interessantste deel.

In dit gedeelte van de poesta verblijft ook het merendeel van de Kraanvogels in het najaar. Nabij Balmazujvaros vind je een roekenkolonie met daarin ook enkele koppels Roodpootvalk.

Waarnemingen:

Grote zilverreiger, Wespendif, Grauwe kiekendief, Roodpootvalk, Kraanvogel, Zwartkopmeeuw, Witwangstern, Witvleugelstern, Hop

Grote trap Otis tarda

III. DAGVERSLAGEN.

1. Inleiding.

Het was weer vroeg opstaan geblazen. Het reisbusje van Reizen De Cauwer stond al om 4.00 uur in de vroege ochtend aan de deur om ons op te pikken. Het busje zat goed gevuld met echte toeristen die richting zuiden trokken. Na een uurtje rijden en enkele wegomleggingen verder konden we de spullen uit de lichte bestelwagen laden en ons richting incheckbalie begeven. Het was even schrikken toen we zo vroeg op de morgen lange rijen zagen staan voor de verschillende incheckbalies. Misschien had dit wel te maken met de staking van het incheckpersoneel van de dag ervoor. Een vlugge informatieronde bracht het goede nieuws dat de staking voorbij was en dat zij zich enkel beperkte tot het personeel van Lufthansa. Inchecken leverde voor de eerste keer een probleem op met de handbagage. Niet de grootte dan wel het gewicht vormde een probleem. Met 12 kilogram aan optisch materiaal en boeken zat ik 2 kilogram boven het maximum en diende er wat materiaal overgeladen te worden bij de papa. We beloofden dit plechtig aan de bewuste incheckdame, deden het niet en kwamen er op een eenvoudige manier mee weg. Blijkbaar hebben we beiden een nogal eerlijke uitstraling. Voor de eerste maal moesten we ons naar een gate in Terminal B begeven. Dit had als voordeel dat de wandelafstand tot de gate veel minder tijd in beslag nam dan wanneer je een vliegtuig moet nemen in Terminal A. Nog een koffie en een croissantje voor het opstijgen en de innerlijke mens was ook weeral tevreden.

Ons vliegtuigje, een Fokker 70, zat tegen zeven uur goed gevuld zodat hij kon beginnen taxiën. Iets over zeven stonden we aan de runway en verlieten we de Belgische bodem. De vlucht verliep drie kwart van de reis heel zacht, pas op het eind kregen we te maken met wat turbulentie. Nog voor 9 uur landden we op Ferhegy 2 in Boedapest. De eerste vogel was een **Tapuit** die werd waargenomen nog voor het vliegtuig stil stond. Bij het verlaten van de vlieger werden voorbijtrekkende **Zomertortels**, **Boeren-** en **Huiszwaluwen** gezien. Het vervoer per bus naar de Terminal, de bagage claim, het geld wisselen en de zoektocht naar de balie van Budget Rent a Car gingen zo vlot dat we nog geen half uur later al op weg waren naar onze huurwagen. Een spiksplinternieuwe knalrode Ford Fiësta met amper 47 kilometer op de teller werd deze reis ons vervoermiddel. De luchthaven lag, voor ons althans, aan de juiste zijde van de Hongaarse hoofdstad (ten oosten) zodat we in een mum van tijd al op weg waren naar onze doelgebieden. De eerste kilometers op Magyaars grondgebied verliepen traag maar toch besloten we om geen gebruik te maken van de autosnelweg omdat we er zeker van waren dat we geregeld een stop zouden inlassen om onze favoriete hobby te kunnen uitoefenen. De uitdaging kon beginnen ...

Dag 1: Zaterdag 30 April 2005.Tocht:

Boedapest – Jaszberny – Fuzesabony – Emod – Tiszaujvaros – Tiszazasvari – Tiszanyagfalu – Tokaj – Szegilong – Erdobeny.

Waarnemingen Dag 1:

Aangezien de wagen met volle tank werd opgepikt konden we na het inladen van de bagage en het uitpakken van het optisch materiaal direct richting Tokaj vertrekken. We hadden immers deze stad als uitgangspunt gekozen om de Zemplin heuvels te bezoeken. Deze stad, vooral bekend om zijn lekkere wijnen, ligt aan de voet van dit gebied. De snelle start werd enkele kilometer verder teniet gedaan door het drukke verkeer van en naar Boedapest. Hoofdbaan 4 leek ons geen al te ideale oplossing dus reden we via het stadje Gyomro richting baan 31. Even dachten we eraan om via autosnelweg ons eerste einddoel te bereiken maar omdat het nog zo vroeg op de dag was kozen we voor de alternatieve scenische route. Het trage verkeer leverde de eerste gewone vogelsoorten zoals **Merel**, **Huis- en Ringmus** op. Tussen Nagykata en Jaszbereny kwamen we wat leuke rietvelden en natte graslanden tegen waar **Snor** en **Grote karekiet** elkaar de loef probeerden af te steken met hun typische zang. Na Jaszbereny werd het heel wat rustiger op de baan en konden we geregeld tussenstops inlassen. Het was leuk om opnieuw de kleinschalige landbouw en een diversiteit aan gewassen te aanschouwen. Vooral **Nachtegaal** en **Grauwe gors** zongen uit volle borst terwijl **Grasmus**, **Gele kwikstaart** en **Putters** eerder kwetterden. Rovers waren **Buizerd**, **Torenavalk** en af en toe een **Bruine kiekendief**. De meest in het oog springende vogel was een **Hop** die een tijdje met de wagen meevloog. In Dormand werd de autosnelweg overgestoken en draaiden we baan 3 richting Miskolc op. De eerste **Ooievaars** gaven vanaf hier present, al dan niet op hun nest. In de nabije omgeving van Vatta steeg een grote rover op uit een kolen- of rapenveld. Omdat de wilgen langs de kant ons het zicht belemmerden moesten we noodgedwongen een eindje terugrijden om een zandwegel te kunnen indraaien. Een jagende onvolwassen **Keizerarend** werd hier gedetermineerd en deed ons adrenalineniveau lichtjes stijgen. Lastiggevallen door enkele **Raven** en **Bonte kraaien** verloren we hem na een tijdje uit het oog. Het was nog steeds vroeg op de middag en dit kijkmoment gebruikten we dan ook om ons zelfgemaakt lunchpakket te halveren. De zon gaf redelijk van jetje maar de koude wind deed ons toch maar onze vesten aanhouden. Volgend doel was het industriegebied van Tiszaujvaros. Via een wegomlegging, de meren van Istvan-to en een **Tapuit** reden we deze industriestad voorbij en staken we de rivier Tisza een eerste keer over. Een rietveld en wat natte graslanden waren alweer de oorzaak van een ingelaste pauze alhoewel ons eigen stijgende waterniveau er ook iets mee te maken had. Enkele dartele **Reeën** en een handvol **Bruine kiekendieven** gaven hier een heuse show zodat de wagen even aan de kant werd gezet. Hoog in de lucht probeerden een 5-tal **Blauwe reigers** ons te misleiden maar gaven ons in de plaats indirect twee **Zwarte wouwen** op een schoteltje. Een derde exemplaar kwam laag in actieve vlucht voorbij zodat we het vluchtbeeld goed konden vergelijken met dat van de aanwezige **Bruine kiekendieven**.

Een **Fazant** trok hem van al die bedrijvigheid geen bal aan. **Gele kwikstaarten** overvleugelden hier hun **Witte** naamgenoten in aantallen. Het monotone gezang van de **Rietgors** werd ruimschoots overvleugeld door de moderne politieszirene van de **Kievit**. Een half uurtje en een hele hoop vogelsoorten rijker gingen we op zoek naar een veerdienst die ons over de kronkelende Tisza zou kunnen brengen. Onderweg naar Tiszavasvári werd af en toe een gedeelte poesta doorkruist en werden de eerste **Grote zilverreigers** gespot. Een ondergelopen akker herbergde 2 **Kluten**, een bosrijke strook leverde ons een **Grijskopspecht** op en de dorpen die we passeerden hielden elk een grote populatie **Ooievaar** in stand. Het veer in Tiszalok bleek door de hevige regenval van de voorbije weken niet te werken zodat we noodgedwongen op zoek gingen naar een alternatieve route. De Tisza en zijn overstromingsgebieden volgend kwamen we uit aan de visvijvers ten zuiden van Tokaj in de buurt van het dorp Tiszánagyfalu. Hier net voorbij lasten we alweer een pitstop in nu samen met enkele Poolse birders die richting Hortobágy trokken. Zij vroegen ons vriendelijk of we naar iets speciaals aan het kijken waren waarop we negatief antwoorden. Moet je rekenen dat onze verrekijkers op dat moment gericht waren op 5 **Grote zilverreigers**, 2 **Sperwergasmussen** en 5 overtrekkende **Zwarte ooievaars** ... Uit de gespreksronde bleek dat de Polen nog geen geluk hadden gehad met keizerarend maar de te meer met schreeuwend. Wij verlieten de plek met de alomtegenwoordige **Bruine kiekendieven**, 7 **Krakeenden** en het hoge piepende roepje van de **Buidelmees** kort daarna.

Via Rakamaz en de stevig buiten hun oevers getreden rivieren Tisza en Bodrog kwamen we in de Hongaarse hoofdstad van de wijn aan. Omdat vader graag op tijd en stond een bed heeft en op geregelde tijdstippen wil eten zochten we eerst een slaapplek. Onder de voet van de zogenaamde Tokaj hill vonden we het leuk uitzijnde pension Torkolat Panzio. Er werd meteen een tweepersoonskamer met ontbijt voor 3 nachten vastgelegd. Voor zondagmorgen werd geen ontbijt gereserveerd daar we die dag vroeg op stap zouden gaan met onze Zemplin-heuvels-gids Zoltan Petrovics. Na het uitladen van de bagage en het inrichten van ons verblijf bleef er nog te veel tijd over om te blijven zitten op de kamer. **Groenling** en **Europese kanarie** spoorden ons onwetend aan op terug op zoek te gaan naar andere gevederde vrienden. Via een ommetje in Bodrogkeresztút probeerden we dichterbij de overstromde Bodrog te geraken. Uiteindelijk lukte ons dit en noteerden we de eerste verschillende soorten wildfowl van de reis. **Wilde eend**, **Krakeend**, **Slobeend**, **Zomertaling**, **Smient** en **Pijlstaart** waren de aanwezige grondeleenden terwijl **Kuifeend**, **Tafeleend** en **Witoogeend** de duikeenden van dienst waren. Twee verre **Grauwe ganzen** en wat groepen **Kokmeeuwen** waren nieuw voor de reis. Even deed mijn vader paniekerig bij de waarneming van een laag over het dorp scherende **Boomvalk** waardoor ik twee **Zwarte sterns** niet meer terugvond. Omdat we toch al slaapgelegenheden gevonden hadden trokken we nog richting Erdobénye, een dorpje gelegen aan de voet van de Zemplin heuvels. Net voorbij een oude staatsboerderij welke nu dienst doet als militaire kazerne zagen we enkele grote vinken in de top van een boom zitten. Het waren **Appelvinken** en ze lieten zich wonderbaarlijk mooi bekijken. De plek krioelde van het (vogel)leven. In de struiken zaten **Koolmees**, **Pimpelmees** en **Geelgors**. Een roepende **Hop** en verschillende **Draaihalzen** waren de zoveelste lust voor het oor en het oog. In de heuvels aan de andere zijde van de baan zagen we onze eerste **Bonte specht spec** en erboven cirkelden **Zwarte ooievaar** (3) en **Buizerd** (4).

Het met putten bezaaide baantje richting Erdobenyé bracht ons aan de gelijknamige steengroeve net voor het dorp. Zonder hulp van een gids was het zoeken naar een speld (oehoe) in een hooiberg en gaven we na een korte scan en een **Raaf** er de voorkeur aan om nog wat dieper in de heuvels te rijden. Een excellente keuze want we konden vandaag onze dag afsluiten met de soort waar we ze mee begonnen waren. Net zoals vanmorgen werden we gedwongen achteruit te rijden en een zandweggetje in te slaan om een **Keizerarend** beter te kunnen bekijken. De camera werd bovengehaald en een prachtig adult exemplaar werd vereeuwigd op film. Ongeveer een kwartier konden we de vogel gadeslaan vanop verschillende plekken tot een **Raaf** hem dwong om de beboste heuvels in te duiken. Deze heuvels hadden nog **Tjiftjaf**, **Fluiter**, ontelbare **Appelvinken** en prachtig fluitende **Wielewalen** voor ons in petto. Een prachtig ♂ **Sperwergrasmus** die met zijn indringende gele ogen al onze bewegingen volgde en verschillende **Koekoeken** waren de laatste wapenfeiten van deze eerste geslaagde dag.

Terug in Tokaj maakten we een korte wandeling door het dorp. Het was er opvallend stil op het gekwetter van de **Boeren-** en **Huiszwaluwen** na. Uiteindelijk gingen we dineren in restaurant Rona, vlakbij een huisgevel met wel honderd **Huiszwaluwnesten**. We hielden het bij een biertje deze avond bang dat we verslingerd zouden geraken aan de Tokajwijnen. Op deze manier waren we er zeker van dat we morgenvroeg onze gids niet zouden mislopen om echt de Zemplin heuvels te kunnen ontdekken. Opvallend was dat de duisternis om half negen al zijn intrede deed, ruim een uur vroeger dan bij ons. Een ontspannende douche was de laatste bezigheid van de dag, de lichten werden kort daarna gedoofd.

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Ooievaar, Bruine kiekendief, Koekoek, Bonte kraai, Europese kanarie, Grauwe gors.

Boedapest → Fuzesabony:

Hop, Grote karekiet, Snor.

Vatta:

Keizerarend, Raaf.

Tiszaujvaros:

Zwarte wouw, Grote zilverreiger.

Tiszanagyfalu:

Zwarte ooievaar, Grote zilverreiger, Sperwergrasmus, Buidelmees.

Szegilong:

Witoogend, Boomvalk, Zwarte stern.

Erdobenyé:

Zwarte ooievaar, Keizerarend, Draaihals, Hop, Sperwergrasmus, Raaf.

Dag 2: Zondag 01 Mei 2005.Tocht:

Tokaj – Sarospatak – Satoraljaujhely – Szephalom – Palhaza – Gonc – Abaujker – Sima – Erdobenyé – Szegilong – Tokaj.

Waarnemingen Dag 2:

Vandaag een vroege start genomen. Om half 6 sprongen we uit de veren na een goede en lange nachtrust. Een uurtje later werd de wagen ingeladen en trokken we gepakt en gezakt richting Bodrogkeresztur om aldaar onze lokale gids Zoltan Petrovics op te pikken. Deze lokale gids zou ons voor een volle dag door de Zemplin heuvels leiden en dat voor het bedrag van € 150,00. We vonden dit nogal aan de dure kant en even twijfelden we eraan om hem, na de schitterende waarnemingen van gisteren, slechts een halve dag te engageren en dit voor € 90,00. Zoltan trok zich van al dit getwijfel weinig aan en een 10-tal minuten na onze eerste kennismaking vertrokken we op ontdekkingsreis door de heuvels. Onderweg hadden we wel al gescoord met onze eerste **Syrische bonte specht** van de reis.

De eerste 2 stops waren in steengroeven. Beide groeves herbergden solitaire oehoes maar op **Tapuit** en **Sperwergrasmus** na kwamen we telkens van een kale reis terug. **Nachtegaal** was weer overal nadrukkelijk aanwezig alsook **Geelgors**, **Appelvink**, **Putter**, **Groenling** en **Europese kanarie**. Tijdens de verplaatsingen in de wagen vroeg Zoltan ons continu naar lijstjes betreffende vogels die we zeker wilden zien. Welke vogel we ook uit onze mouw schudden er werd steeds laconiek op gereageerd en beantwoord met “more more” alsof hij alle vogels wel wist te vinden. Mijn vader en ik keken elkaar een beetje argwanend aan maar de optimist in ons gaf de kerel voorlopig het voordeel van de twijfel. Tot aan het dorp Sarospatak werden weinig vogels gezien. We doorkruisten wel enkele jachtgronden van schreeuwend maar de enige rovers die present waren waren enkele **Buizerden** en wat **Torenvalken**. Na Sarospatak trokken we echt de heuvels in. Via een secundair baantje reden we richting Satoraljaujhely op weg naar het eerste hoogtepunt van de dag. Ergens halverwege een loofbos werd de wagen aan de kant gezet en trokken we de bossen in. Eigenlijk is de bossen intrekken veel gezegd daar we na een korte klim van ongeveer 200 meter pal onder een nestkast stonden met daarin een broedende **Oeraluil**. Nu, het enige dat we zagen was de lange staart die uit de opening van de nestkast stak. Via een ingenieus systeem (lees: spiegeltje aan de bovenkant van de nestkast) zagen we vanuit verschillende hoeken op een indirecte manier dan toch onze lifer. Meer zelfs, naast de volwassen uil lagen enkele witte jongen van slechts een paar dagen oud. Zoltan vroeg of we betere views wilden van de **Oeraluil** door even op de stam te gaan krabben. Dit verzoek wezen we vriendelijk af enerzijds omdat een **Oeraluil** met jongen redelijk agressief kan zijn en anderzijds omdat dit jaar slechts 5 van de 200 nestkasten bezet waren door deze prachtige vogel. Lichtjes ontgoocheld keerden we terug naar de wagen en hoopten we op betere waarnemingen vandaag. Wisten wij veel dat enkele kilometer verder de kentering in het verschiep lag.

Aangekomen in Szephalom, het rijkere noordelijk deel van de Zemplin heuvels tegen de Slowaakse grens aan, was het raak met de eerste grote raptor van de dag. Een adulte **Keizerarend** cirkelde laag boven de achtertuintjes van de niets vermoedende Hongaren. Al snel gleed hij af in de richting waar wij ook naartoe trokken dus wisten we wat gedaan. Net buiten de dorpskern had deze prachtige arend zich in de top van een alleenstaande populier gezet. We reden hem traag voorbij en zetten ons wat verder aan de kant van de weg. Blijkbaar stonden we niet ver genoeg want op het moment dat de poten van de telescoop werden gespreid spreidde de **Keizerarend** zijn machtige vleugels en begon hij te thermieken in de warme opstijgende lucht. Op dat moment vond ik het tijd om de vogel vast te leggen op film wat ik dan ook deed. Uiteindelijk zorgde een ♀ **Bruine kiekendief** voor een mooie bonus door de arend te belagen met enkele schijnaanvallen. Plots schreeuwde Zoltan, en dat is de perfecte uitdrukking, **Schreeuwarend** in het Engels. Jawel, een adulte **Schreeuwarend** kwam het eerder vermelde tweetal vervoegen. In tegenstelling tot de anderen bleef hij niet hangen en vloog hij vrij snel de grens met Slowakije over. Alsof deze vogels tijdens dit gekke kwartiertje nog niet genoeg waren vlogen er in alle stilte 75 **Kraanvogels** over onze hoofden, een lust voor het oog. En omdat we het nu toch over ogen hebben, net zoals gisteren werden we gadesgeslaan door een baltsend ♂ **Sperwergrasmus** met zijn strenge gele kijkzintuigen.

Tevreden reden we net voor de dorpskern van Palhaza een tankstation met parking op en werd de tank gevuld met 95 octaan bleifrei. Een korte sighting van een nieuwe **Schreeuwarend** ging hieraan vooraf. Zoltan trakteerde met een stukje Hongaarse chocolade en wijzelf trakteerden ons op een verkoelende frisdrank. Op het marktplein zelf waren we getuige van een koppel weinig schuwe **Schreeuwarenden**. Net zoals in Griekenland 2003 kwam één van de vogels, met prooi dan nog wel, vlak over onze hoofden gevlogen zodat ik na de lange duur noodgedwongen moest ophouden met filmen. Deze prachtwaarneming werd opgeluisterd door kwetterende **Europese kanaries** en een mooie **Braamsluiper**.

Volgende halte werd Bozsva alwaar we de auto voor een tijdje aan de kant lieten in ruil voor een wandeling van enkele kilometers in een uitgestrekt loofbos. Nog voor we het bos indoken werden **Zwarte ooievaar**, **Buizerd** en een prachtig ♂ **Wespendief** aan onze daglijst toegevoegd. Zelfs de gids was aangenaam verrast toen hij de **Wespendief** zag, het was namelijk zijn eerste van dit jaar (volgens hem broeden er een 100-tal koppels in de regio). Eens het bos in werden we even opgehouden door een brullende Hongaar maar na onderzoek bleek het om een domestical kwestie te gaan. Een **Middelste bonte specht** reageerde onmiddellijk op Zoltans taperecorder, dit was trouwens de eerste en enige keer van de reis dat we zoiets deden. In de karrensporen in een open plek in het bos zagen we enkele **Geelbuikvuurpadden** al is padden een groot woord voor de kleine beestjes die we even in onze handen hielden. Mijn aandacht ging echter uit naar een zingend ♂ **Withalsvliegenvanger**. Ik ging zo op in mijn zoektocht naar dit zwart witte zangertje dat ik mijn vader, de gids en een prachtwaarneming van een ♂ **Witrugspecht** in het begin bitter weinig aandacht gaf. Uiteindelijk bleef de bewuste specht langdurig op de grond zitten zodat ook hij in het rijtje van Hongaarse filmsterren kwam te staan. Nog geen 100 meter verder kwam het nut van onze passagier opnieuw tot uiting. Toen hij hoorde dat de aanwezige vogelpopulatie bestaande uit **Gaai**, **Zanglijster**, **Merel**, **Appelvink** en **Boomklever** zowaar in paniek geraakte wist hij vrij snel een **Oeraluil** te vinden zittend laag in een beuk. Op veilige afstand keken, filmden en vooral genoten we van deze prachtige vogel. Zonder te stoppen passeerden we de vogel op een 20-tal meter zonder hem te verstoren in zijn dagelijkse bezigheden.

We wandelden nog een flink eind het bos in en zagen hoe langer hoe meer **Withalsvliegenvangers**, **Boomkruipers** en een hele hoop mezen waaronder **Kool-**, **Pimpel-** en **Zwarte mees** en af en toe de illustere **Glanskop**. Een dode boom die de week ervoor nog dienst had gedaan als nestplaats voor een koppel **Witrugspecht** bleek nu verlaten hoewel we ze wat verder samen hout zagen sprokkelen. De terugweg leverde na een prachtimitatie van Zoltan nog een auditieve waarneming van een **Grijskopspecht** op. De oeraluil had ondertussen zijn jachttocht verder gezet en de plek werd nu opgeluisterd door de zang van **Winterkoning** en **Roodborst**. Net voor we het bos uitliepen dronken en verfristen we ons bij een bronnetje. Nog voor lunch bezochten we de steengroeve in de buurt van Gonc. Onderweg betroffen de mooiste waarnemingen 3 **Zwarte ooievaars** en 2 **Hoppen**. Deze 2 laatste vogels werden door de gids eerst verkeerdelijk geïnterpreteerd als gaaien terwijl ik deze morgen net het omgekeerde had klaargespeeld. In de verlaten (?) steengroeve van Gonc vonden we vrij snel de "zekere" **Oehoe** terug. Op een brede richel zat een ♀ haar broedsel of gebroed te beschermen. Terwijl de grote uil met lange oorpluimen bijna roerloos zat, op een knipooog na dan, zong en danste een **Boompieper** in de lucht. De afdaling naar de wagen werd ingezet en net voorbij enkele imkerbakken werden we uitgeleide gedaan door een 5-tal **Buizerds** en een prachtig adult ♀ **Havik**. Aan de wagen zelf probeerde een **Gaai** nog een **Merel** van zijn eieren te beroven maar deze laatste maakte zoveel furore dat van die diefstal niks in huis kwam. Een **Sperwergrasmus** had dit alles met de nodige aandacht gevolgd en probeerde hetzelfde resultaat te bekomen maar nu tegenover **Bonte kraai** en **Raaf**. We bleven niet tot het spektakel was afgelopen maar vrezen eerlijk gezegd voor het resultaat. Een typische Hongaarse lunch aan een kraampje in het volgende dorp werd in de kiem gesmoord door de "Dag van de Arbeid". Dan maar doorgereden naar een vlakte in de buurt van Abaujker waar volgens de gids geregeld leuke trek te beleven viel. Onderweg werd nog even halt gehouden in de omgeving van Vilmany om de telescoop op een **Keizerarend**nest te zetten. Door het dichte bladerendek kon je op deze afstand nog wel een nest onderscheiden maar om de vogel te kunnen waarnemen moest je echt wel arendsogen hebben. We geloofden Zoltan op zijn woord en ook zijn manier van doen gaven duidelijk aan dat het om een bezet nest ging. In Abaujker gingen we dan eindelijk lunchen. Nog wat overschot van gisteren, inclusief een schnitzel van de mixed grill van gisteravond in het restaurant, werd samen met een jagend adult ♀ **Havik** naar binnen gespeeld. Voor haar stond echter **Spreeuw** op het menu. In deze valei zagen we niet al te veel beweging en na een korte babbel met een lokale boer en zijn vrouw lieten we de o zo talrijke **Grauwe gorzen** en **Gele kwikstaarten** voor wat ze waren: eenvoudige prachtige vogels. In het minder rijke gedeelte van de Zemplin heuvels vroeg onze gids opnieuw naar ons verlanglijstje. De voorkeur ging nog steeds uit naar "raptors & woodpeckers". Na enkele telefoontjes naar collega vogelaars vond Zoltan voor ons de ideale oplossing: we trokken naar het uitzichtpunt tussen Sima en Basko. Wat verder werd ook duidelijk waarom de vallei in de omgeving van Abaujker niet echt veel te bieden had vandaag. De jaarlijkse kermis was hier neergestreken en naast de kinderattracties werden ook de volwassenen verwend met enkele lawaaijerige luchtdopen.

Ver van al dit motorgeweld, ergens in het midden van de bossen, deed ik een niet al te katholiek manoeuvre om een opgekrulde **Hagedisslang** op de rijweg te ontwijken. We snelden naar de anderhalve meter lange slang die zonder aarzelen door Zoltan werd opgeraapt en in het struikgewas werd gegoooid. Blijkbaar werd zij niet dicht genoeg achter de kop vastgepakt daar het reptiel duchtig zijn tanden in de vingers van laatstgenoemde zette. Wat verder werd de wagen aan de kant gezet en maakten we ons op voor een korte bostocht. Net zoals vanmorgen bracht een steile klim van enkele honderden meter ons onder een nestkast. Opnieuw was deze bewoond maar nu was de gast een **Bosuil**. Terwijl het mannetje zich in de nabije omgeving ophield bleef het vrouwtje op haar eitjes zitten. Tot onze verrassing en ook tot onze blijdschap broedde er in dezelfde boom een **Zwarte specht**, zij het in een natuurlijke nestholte. In feite zagen we zowel het mannetje als het wijfje van deze soort. Het nieuwsgierige mannetje kwam na het krabben aan de stam zeer snel tevoorschijn. Door het spiegeltje aan de bovenkant van de nestkast zagen we het levenloze lichaam van het wijfje **Zwarte specht** liggen vlak naast de broedende **Bosuil**. Om beide broedsels niet te lang te verstoren trokken we richting uitzichtpunt. Enkele **Raven** en 3 overtrekkende **Ooievaars** waren een welkome afwisseling omdat **Wielewaal** en **Koekoek** hier in de omgeving werkelijk overal zaten. Een kronkelende weg bracht ons voorbij Sima, een dorp dat vooral uit buitenverblijven en vakantiehuisjes bestaat. De eerste vogels op het uitzichtpunt waren tot een 5-tal **Buizerds** die ons enkele keren verraderlijk in de maling namen. Een groepje **Gierzwaluwen** op trek gevolgd door een **Boomvalk** waren de volgende aangename waarnemingen. Omdat het staan mij wat te veel werd ging ik postvatten in het gras aan de overzijde van de baan. Nog geen minuut nadat mijn achterwerk het gras had geraakt was het weeral van dat. Een large eagle kwam onze richting uit. Er nogal gerust in zijnde dat het hier om keizer- of steenarend zou gaan, we zaten immers middenin hun territoria, werd de telescoop in gereedheid gebracht. Uiteindelijk bleek het om een overtrekkende subadulte **Zeearend** te gaan, de zoveelste aangename verfrissing van de dag! Zitten zat er vanaf dan tot aan ons vertrek niet meer in daar de eveneens voorbijtrekkende **Torenvalk** en het ♀ **Bruine kiekendief** en vooral het plaatselijke koppel **Schreeuwarend** onze vermoeide benen deden vergeten. Met drie vierde van de trip én van de dag voorbij zakten we stilaan terug af naar de rivier Bodrog en zijn overstromingsvlakten. Onderweg reden we nog door een gebied waar één van de laatste koppels slangenarend zou moeten vertoeven maar een verre scan over de wijngaarden en de pylonen leverde enkel nog een **Buizerd** op. Een korte stop tussen de wijngaarden had meer resultaat. Een luid roepende **Draaihals** en een alarmerend ♂ **Grauwe klauwier** overschreden het continue gekwetter van de talrijke **Europese kanaries**. De meeste aandacht ging uit naar een fotogenieke **Smaragdhagedis** die zich tot op enkele centimeter liet benaderen. De verrekijker werd hier een laatste keer geschouderd voor een verre **Zwarte ooievaar**. De laatste stop voor vandaag was de rivier Bodrog. Door de hevige regenval van de laatste weken was deze rivier samen met de Tisza tot ver buiten zijn oevers getreden. Nabij een oud treinstation lieten de vogels op grote stelten zich direct spotten: **Blauwe reiger**, **Grote zilvreiger**, **Ooievaar** en **Zwarte ooievaar** waren allen op zoek naar een geschikte afsluiter van de dag. Her en der walsten nog enkele **Bruine kiekendieven** over het uitgestrekte gebied. Het was opnieuw een adult ♀ **Havik** dat ons uitgeleide deed.

Niet afgeven was de boodschap en een dorp verder keken we alweer over het uitgestrekte wateroppervlak. Ondanks de vermoeiende dag puurden we nog 7 **Geoorde futen**, 5 **Witwangsterns** en de nodige wildfowl uit het tegenlicht. Rond 17 uur legden we de blok erop. Onze gids werd op eigen aanvraag gedropt op de drempel van zijn stamcafé in zijn geboortedorp. Een korte maar krachtige onderhandeling, iets wat ik graag doe, legde het bedrag voor een dag gidsen in het gebied vast: €100,00 inclusief een laatste **Schreeuwarend** onderweg. Op het terras in ons pension werden de laatste notities gemaakt betreffende de meest in het oog springende waarnemingen van vandaag. Net zoals gisteren trokken we naar restaurant Rona om ons buikje te vullen. De avond werd afgesloten in de steengroeve van Tokaj. Alhoewel we vele aanwijzingen over de aanwezigheid van een oehoe vonden, vonden we de vogel zelf niet terug. Onder begeleiding van een meute blaffende honden keerden we voldaan terug naar onze slaappleats. Nog voor de lichten werden gedoofd keken we naar het verkregen beeldmateriaal van vandaag en net zoals onze maaltijd van een uurtje daarvoor waren deze beelden om je vingers af te likken ...

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Koekoek, Wielewaal, Sperwergrasmus, Withalsvliegenvanger, Appelvink, Groenling, Europese kanarie

Tokaj → Satoraljujhely:

Ooievaar, Syrische bonte specht, Tapuit

Satoraljujhely → Palhaza:

Keizerarend, Schreeuwarend, Kraanvogel, Oeraluil

Palhaza → Gonc:

Zwarte ooievaar, Schreeuwarend, Wespendif, Havik, Oehoe, Witrugspecht, Middelste bonte specht, Grijskopspecht, Hop

Abaujker → Sima:

Havik, Bosuil, Zwarte specht

Sima:

Zeearend, Schreeuwarend, Gierzwaluw

Sima → Erdobenye → Szegilong:

Zwarte ooievaar, Draaihals, Grauwe klauwier

Szegilong:

Geoorde fuut, Ooievaar, Zwarte ooievaar, Grote zilverreiger, Havik, Witwangstern

Dag 3: Maandag 02 Mei 2005.Tocht:

Tokaj – Erdobenyé – Sima – Abaujker – Gonc – Palhaza – Szephalom – Satoraljaújhely – Sarospatak – Szegilong – Tokaj.

Waarnemingen Dag 3:

Vandaag nog een dagje Zemplin. Om half zeven opgestaan en rustig ons toilet gemaakt omdat we pas om 8 uur aan de ontbijt tafel zouden kunnen plaatsnemen. De **Ooievaars** in Tokaj waren reeds een uurtje daarvoor volop en luid aan het kleppen. Boven het pension hingen ontelbare **Huiszwaluwen** en in de tuin ervan hoorden we de "slecht gesmeerde fietsketting" zang van de **Europese kanarie**. Klokslag 8 uur werd het ontbijt genuttigd. Een half uurtje later werd de auto volgestouwd met de gebruikelijke dingen en werden de Zemplin heuvels opnieuw onveilig gemaakt. Vandaag zouden we de toer die we gisteren met de gids hadden gemaakt in de tegenovergestelde richting voltooien. Op die manier hoopten we enkele vogelsoorten die we gisteren niet te zien kregen te kunnen bijschrijven op ons lijstje. Na enkele kilometer hoofdbaan sloegen we een secundair baantje met vele putten in richting Erdobenyé. Een vlotte scan op, boven en tussen de pylons leverde ons voorlopig nog niks op. De net gesnoeide wijngaarden hadden **Roodborsttapuit** en in mindere mate **Paapje** in de ranken zitten. Ergens in "the middle of nowhere" werd onze aandacht getrokken door een jagend ♂ **Grauwe kiekendief**. Om hem beter te kunnen bekijken werd de wagen geparkeerd in de nabijheid van een orchideeënzee. Tegen dat de wagen goed en wel opzij stond en tegen dat wij gereed waren was de vogel natuurlijk al lang gaan vliegen. Geen nood, er was hier in de buurt voldoende pluimvee aanwezig om ons te amuseren. Zo waren er verschillende zangposten van onder andere **Veldleeuwerik**, **Gele kwikstaart**, **Sperwergrasmus**, **Appelvink** en **Grauwe gors**. Eindelijk werd ook een **Slangenarend** gespot zij het op verre afstand. Een prachtig ♂ **Wielewaal** in de top van een dode boom werd opgeschrikt door een jagende **Sperwer** die als voorgerecht een groepje **Kneus** wel zag zitten. Nog voor we de wagen instapten hoorden we een **Kwartelkoning** zijn Latijnse naam roepen vanuit het hoge gras. Zoals gewoonlijk bij deze soort bleef het bij een auditieve waarneming. Wij gingen terug de boer op richting uitzichtpunt tussen Sima en Basko. Uit de gesprekken die we gisteren met de gids voerden was gebleken dat de late voormiddag het beste tijdstip was om hier steenarend te kunnen waarnemen. Na enkele kilometer kronkelende baan stonden we opnieuw op het bewuste uitzichtpunt, net op dezelfde plek als gisteren. Enkele biddende **Buizerden** en 2 **Raven** in 2 naaldloze naaldbomen waren de plaatselijk entertainers voor het eerste halfuur. Pas toen ik even het struikgewas ging opzoeken kwam er wat meer beweging in de lucht. Op een kwartiertje tijd trokken een ♂ **Wespendief**, een ♀ **Bruine kiekendief** en 2 **Sperwers** voorbij. Na de inventarisatieronde van het aanwezige kleine grut vooral bestaande uit **Vinkachtigen** en **Ringmus** begonnen we met het afscannen van de heuvels.

Terwijl de papa tevergeefs een raptor in de heuvels probeerde te detecteren kwamen 2 subadulte **Steenarenden** in zijn rug op hun doolie gemakje thermieken en baltsen. De afstand was ver maar de camera deed wat van hem verwacht werd. Gedurende een kwartier werd het koppel, af en toe met de klauwen in elkaar verstrengeld, zalig waargenomen. Nadien gleed één van de twee rovers af richting noord samen met een **Zwarte ooievaar**. De luchtrilling maakte het onmogelijk voor ons om uit te maken waar de vogel precies naartoe vloog. Voldaan zakten we af naar het dorp Sima waar we getrakteerd werden op een nieuw baltsavontuurtje maar nu van een koppel **Schreeuwend**. Het was enigszins spijtig dat enkele dorpelingen in een jeep de weg insloegen waar de arenden in een boom zaten anders hadden we ongetwijfeld nog veel mooiere shots kunnen maken. Omdat de Zemplin heuvels heel goed te vergelijken zijn met de ardennen fantaseerden we even dat we daar waren toen deze prachtige vogels laag boven onze hoofden op thermiek schroefden. De eerste zingende **Braamsluiper** van de reis zat verscholen in een dicht begroeide struik aan de rand van dit dorp. Er werd nog even kort halt gehouden aan de nestplaatsen van **Bosuil** en **Zwarte specht** welke zich beiden uitstekend lieten zien. Tijdens de klim waren het voornamelijk **Fluiter** en **Koekoek** die zich lieten horen. Ook hoorden we het geroffel van een **Witrugspecht**. We hadden gisteren immers goed opgelet bij Zoltan zodat we het geluid, een botsend ping pong balletje, perfect konden plaatsen. Vanaf dan ging het op een rustig tempo richting Szephalom, het dorpje tegen de Slowaakse grens waar het gisteren allemaal begon. Onderweg keken we nog even naar het nest van de **Keizerarend** zonder een arend te zien en ook de steengroeve in Gonc reden we voorbij zonder halt te houden. Om de benen te strekken trok ik voor het dorp Bosva het bos in en scoorde ik met vele **Withalsvliegenvangers** en een auditieve **Grijskopspecht**. Vader bleef de kapvlakte afspeuren en zag nog enkele **Buizerden**, een ♂ **Grauwe klauwier** en vrij veel **Sperwergrasmussen** die veel talrijker waren dan dat we verwacht hadden. Het dorp zelf was weer goed voor een jagende **Schreeuwend** net zoals Palhaza. Honger stak de kop op en in Szephalom werd een prachtig volledig uit hout opgetrokken etablissement uitgekozen om te gaan lunchen. We kozen voor een zware en stevige goulashsoep gevolgd door een licht verteerbaar slaatje. In het park naast het restaurant speelde een koppeltje **Kleine bonte specht** en verschillende **Wielewalen** verschrikkelijk met onze ogen. **Vinken** en een **Grauwe vliegenvanger** lieten zich gemakkelijker verschalken. Bij het afrekenen maakte de kelner nog een foutje bij de omrekening van Hongaarse Forinten naar Euro's maar zette dit vlug recht. De zon speelde ondertussen baas over de groene valleien en de airco diende op volle vermogen te worden gezet. Aan de grens met Slowakije hadden 2 ♂♂ **Bruine kiekendief** en een **Buizerd** een korte twist over wie er in het gebied mocht verblijven. **Braamsluiper** en **Sperwergrasmus** deden alvast niet mee aan dit bekvechten. Om de stad Sarospatak te kunnen bereiken reden we net zoals gisteren dwars door het noordelijke deel van de Zemplin heuvels heen maar nu in tegenwijzerzin. De plek van de broedende **Oeraluil** werd gemakkelijk teruggevonden. We moesten zelfs niet tot aan de nestkast stappen om deze prachtige uil te kunnen zien. De alarmroep van de paniekerende **Zanglijsters** en **Gaaien** wezen al snel op de aanwezigheid van het mannetje. We hadden een prachtwarneming van deze uil, zelfs in vlucht, en legden dit moment onmiddellijk vast op film. Een prachtige **Zwarte specht** liet zich ook zien en vooral horen maar werd door de aanwezigheid van de **Oeraluil** een beetje stiefmoederlijk behandeld. Andere zangertjes in paniek waren **Fluiter**, **Roodborst** en de alomtegenwoordige **Withalsvliegenvangers**.

De stad Sarospatak was voor ons de ideale plek om inkopen te doen. Een lokale supermarkt leverde ons de gewenste voorraad op om de volgende dagen te kunnen doorbrengen op Hongaarse bodem. Net zoals een overenthousiast kind wilde Henri kostte wat kost een ijsje, iets wat hem de volgende dag nog serieus parten zou spelen. De prachtige buiten haar oevers getreden rivier Bodrog nodigde ons voor een derde dag op rij uit om haar natuurschoon te aanschouwen. Net zoals voorgaande dagen overheersten hier de eendachtigen. Zowel **Smient**, **Pijlstaart**, **Slobeend**, **Zomertaling**, **Kuifeend** als **Tafeleend** waren weer van de partij. Een groepje van 5 **Grauwe ganzen** werd uiteengedreven door 2 agressieve **Meerkoeten**. Verschil met de vorige dagen waren de meer dan honderd **Dwergmeeuwen** welke waarschijnlijk overnacht gearriveerd waren. Het was een prachtig zicht toen ze zich met de aanwezige **Kokmeeuwen** vermengden. Er waren ook beduidend meer **Witwangsters** aanwezig waarvan de krassende roep van vrij ver kon gehoord worden. In de tuinen van Szegilong met hun prachtig zicht zaten verschillende **Grasmussen** en **Draaihalzen**. Ook al trokken de **Aalscholvers** en **Grote zilverreigers** naar hun slaappleatsen, wij wisten van geen ophouden. Opnieuw bezochten we het gebied ten noorden van Erdobenyé. Terwijl ik een korte wandeling maakte tussen de struiken tot aan de bosrand bleef de papa bij de wagen. **Appelvinken** eisten hier opnieuw de hoofdrol op qua aantallen maar een foeragerende **Hop** en een zingende **Boomleeuwerik** waren de echte sterren tijdens dit uurtje vogelen. In lichte schemer kwamen we aan bij ons pension waar we nog een lichte maaltijd achter de kiezen staken. De vermoeidheid kwam in het donker pas echt aan het licht en om 9 uur, na een telefoontje met het thuisfront maakte het zandmannetje zich meester over ons.

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Ooievaar, Koekoek, Wielewaal, Sperwergrasmus, Withalsvliegenvanger, Appelvink, Europese kanarie

Tokaj → Erdobenyé:

Slangenarend, Grauwe kiekendief, Kwartelkoning, Paapje

Sima:

Zwarte ooievaar, Steenarend, Schreeuwarend, Wespendif, Raaf

Sima → Abaujker → Gonc → Palhaza → Szephalom:

Schreeuwarend, Bosuil, Zwarte specht, Witrugspecht, Kleine bonte specht, Grijskopspecht, Grauwe klauwier

Satoraljaujhely → Sarospatak:

Oeraluil, Zwarte specht

Szegilong:

Grote zilverreiger, Dwergmeeuw, Witwangstern

Erdobenyé:

Hop, Boomleeuwerik, Geelgors

Dag 4: Dinsdag 03 Mei 2005.Tocht:

Tokaj – Tiszavasvari – Hajdunanas – Balmazujvaros – Hortobagy – Hortobagy halasto – Hortobagy.

Waarnemingen Dag 4:

De wekdienst van de natuurlijke klok stond vandaag blijkbaar op 6 uur. Omdat we nog minstens tot 8 uur moesten wachten om aan tafel te kunnen gaan trokken we opnieuw de heuvels in. Het plekje van gisteren in de omgeving van Erdobenyé had ons zo geïnspireerd dat we een half uurtje later opnieuw tussen de orchideeën stonden vogels te kijken. Tijdens de tocht naar ginds hadden we een prachtige waarneming van een in een alleenstaande boom zittende **Schreeuwend** aan de ene kant van de weg en een misschien nog wel mooiere van een in nevel en mist gehulde Bodrog aan de andere kant. De voor ons ondertussen gewone soorten zoals **Wielewaal**, **Draaihals**, **Sperwergrasmus**, **Appelvink** en **Grauwe gors** waren allen present en werden nog steeds enthousiast onthaald. Toen een **Raaf** het gebied kwam inspecteren begonnen 2 **Kwartelkoningen** tegen elkaar te “crexen” terwijl wat verder een **Kwartel** veel subtieler te werk ging. Toch was het een **Kwartelkoning** welke de hoofdrol opeiste door zich vliegend even te laten zien, iets wat voor ons geleden was van in 1997 tijdens onze reis naar het noordoosten van Polen. Na anderhalf uur op deze plek werd het stilaan tijd om afscheid te nemen van Zemplin en zijn bewoners. Via het stadje Erdobenyé, enkele **Gele kwikstaarten** en meerdere **Roodborsttapuiten** en **Ringmussen** zetten we de terugweg in. Om de hoge waarnemingsnorm van de voorbije dagen in ere te houden kregen we aan de steengroeve van laatstgenoemd dorp te maken met een waarneming van een over de baan vliegende uil. Er zeker van zijnde dat dit een bosuil zou zijn stapte ik nogal ontspannen uit de wagen. Hoe dichterbij ik kwam, hoe meer de alarmkreten van het aanwezige kleine grut erop wezen dat het wel eens om iets anders zou kunnen gaan. Pas toen ik met behulp van enkele uitstekende boomwortels de bewuste helling kon opgeraken werd de uil teruggevonden. Het was opnieuw een **Oeraluil!** De vogel met zijn donkere levenloze ogen bleef bijna roerloos zitten terwijl hij werd gefilmd vanuit alle mogelijke hoeken. Ook Henri kwam met behulp van allerlei natuurlijke attributen de helling opgeklauterd om deze prachtige vogel te kunnen aanschouwen. Dit was de best denkbare afsluiter die we ons konden inbeelden.

Tijdens het ontbijt in pension Torkolat werden de afgelopen dagen veelvuldig herhaald en samengevat. We hoopten om de volgende in de poesta zeker even goed te kunnen scoren. Rond 9 uur trokken we naar andere oorden en verlieten we een laatste keer de binnenkoer van onze slaapgelegenheid in Tokaj. Dit nog steeds onder begeleiding van **Europese kanarie**, **Boeren-** en **Huiszwaluw**. De rivieren Bodrog en Tisza werden ten zuiden van de wijnberoemde stad overgestoken en hoewel het al enkele dagen niet meer geregend had was het waterpeil nog gestegen. Hierdoor stonden de lager gelegen campings en weilanden onder water en waren de veerdiensten nog steeds buiten werking. De verplaatsing voor vandaag bedroeg in vogelvlucht slechts een 80-tal kilometer maar reizigers als we zijn zouden we er met zekerheid minimum 180 van maken.

De eerste korte stop was nabij het dorp Rakamaz en zijn visvijvers. De smalle rietstroken gaven onderdak aan **Grote karekiet** en **Rietzanger**, soorten die we tot dan toe nog niet gezien of gehoord hadden. Een korte scan over de visvijvers zelf leverde enkel een **Blauwe reiger** en wat **Aalscholvers** op. Opvallend was wel de aanwezigheid van verschillende **Meikevers**. De volgende stop was aan de plek waar we enkele dagen geleden de vriendelijke Polen hadden ontmoet. Met in het achterhoofd dat de trek dit jaar volgens Zoltan vrij laat op gang was gekomen viel al snel op dat hier meer te beleven viel dan vorige keer. De aanwezige groepen steltlopers en moerassterns bevestigden dit. De steltlopers bestonden voornamelijk uit een grote groep witte, zwarte en rosse **Kemphanen**. Bij nader onderzoek werden ook 14 **Bosruiters** en een **Oeverloper** teruggevonden. Een **Dodaars** onder en een **Buidelmees** in een wilg met natte voeten waren de volgende aandachtstrekkers toen we **Roodbuikvuurpadden** gingen zoeken. Boven de grote waterplas krioelde het van de **Oeverzwaluwen** die geregeld de hoogte werden ingejaagd door **Bruine Kiekendief** en **Boomvalk**. Op de heen- en weergaande en steeds groter wordende groep moerassterns welke voor 50% uit **Zwarte stern** en voor 50% uit **Witvleugel-** en **Witwangstern** bestond konden we maar geen aantal plakken. Op een gegeven moment kwamen ook een 20-tal **Dwergmeeuwen** meedansen in dit prachtige waterballet. Naast **Grote zilverreiger** kwam ook een **Purperreiger** even uit het riet en in zijn zog trok hij 3 **Witoogenden** mee. Om de plas vanuit een andere hoek te bekijken reden we nog even een dijk op maar naast de eerder gemelde vogels zagen we hier enkel nog een **Siesel** het hoge gras in rennen. Samen met 4 **Witvleugelsterns** boven de wagen verlieten we deze prachtige plek en zetten we koers naar het grote Hortobagy. Net voor hoofdbaan 36 Tiszavasvari – Nyiregyhaza werden we bij een politiecontrole er attent op gemaakt dat we ook overdag met onze lichten moesten aan rijden. De Hongaarse nummerplaat van onze wagen zette de Magyaren op het verkeerde been en toen bleek dat enkel met gebarentaal een volwaardige conversatie tot stand zou kunnen komen werden we al snel met rust gelaten. Net voor Tiszavasvari stopten we op een parking om een jagende groep vogels met daarin alle 3 de **Moerassterns** en enkele **Dwergmeeuwen** beter te kunnen bekijken. Een **Hert** dicht tegen de plas en een ♂ **Zomertaling** en 2 **Steltkluten** in de plas waren andere opmerkelijke sightings. Tijdens het verorberen van een koekje en het sippen aan een fles water kwamen een **Buizerd** en een ♂ **Grauwe klauwier** nog even goeiedag zeggen. De volgende etappe was die naar Balmazujvaros. Na een korte tocht zonder spectaculaire waarnemingen was het ineens raak. Al rijdend zag ik een zeer slanke vogel niet zo heel hoog boven onze Ford. Het eerste wat in mij opkwam was valk en dat riep ik dan ook. De wagen werd in een stoffige zijweg geparkeerd en de vogel werd in de telescoop gezet. De determinatie werd direct omgebogen tot een slanke kiekendief in ♀♀ kleed, maar welke? Toen zij begon te draaien werd de determinatie duidelijk en konden we een zalig adult ♀ **Steppekiekendief** met al de nodige kenmerken uit de boeken bij schrijven. Toen de vogel haar trekroute vervolgde zette ik in alle euforie de achtervolging in om haar opnieuw bij te benen. Na enkele honderden meter werd deze zinloze poging gestaakt. Om even op adem te komen werden de nodige inkopen voor de volgende dagen gerealiseerd in de eerste de beste supermarkt in het noorden van de stad. Met de kiekendief nog steeds in de gedachten kreeg een groep gemengde **Moerassterns** ten zuiden van de stad waarschijnlijk te weinig aandacht.

In volle vaart ging het nu richting Hortobagy. Net voor het gelijknamige dorp polsten we in een typisch voormalig Oostblokgebouw naar de verblijfsprijzen. We bedankten hier vriendelijk voor omdat het uitzicht te troosteloos was in vergelijking met de mooie omgeving. In Hortobagy dorp zelf vonden we wel onze zin. Vrij snel werd een kamer met ontbijt voor enkele nachten vastgelegd. We maakten tegelijkertijd ook gebruik van het restaurant om het nodige krachtvoer binnen te spelen. Een groentemix gevolgd door een pikante lamsgoulashschotel werden in geen tijd verorberd. Een frisse pint en de eerste conversatie in het Nederlands sinds dagen met enkele noorderburen zorgden nog even voor oponthoud. De koffers werden naar de kamer gebracht en terwijl de papa nog worstelde met een ontstelde maag van het softijsje van gisteren trok ik naar het poestamuseum om onze verblijfsvergunning aan te vragen. Deze vergunning heb je nodig om een aantal "Demonstration Areas" zoals de Hortobagy Halasto's en de steppen van Nagyivan te kunnen bezoeken. De dikke rietstengels in de buurt van het museum droegen zowel **Snor** als **Grote** en **Kleine karekiet**. Een quasi herstelde papa werd opgepikt aan het hotel en er werd koers gezet richting Hortobagy Halasto. De verhalen die we over deze plek gehoord hadden varieerden van "fantastisch" tot "het betreden van een schatkamer" zodat we benieuwd waren naar het resultaat. Onderweg werd een **Roekenkolonie** langs baan 33 voorbijgereden zonder aandacht te schenken aan mogelijk aanwezige roodpootvalkjes. De eerste waarneming aan de Halasto's was die van een stomdronken Hongaar, het deed ons zowaar terugdenken aan onze reis in Polen. Lichtjes onderschat startten we onze eerste tocht in het met water en riet overheersende gebied. Een ♀ **Gekraagde roodstaart** in een aanplant en onze enige **Kleine klapekster** van de reis waren de eerste opvallende waarnemingen van de tocht. Na enkele honderden meter werd het duidelijk welke vogelrijkdom hier aanwezig was en is. Op geen enkel moment van onze lange wandeltocht vielen we zonder zang van **Snor**, **Grote karekiet**, **Kleine karekiet**, **Rietzanger** of **Baardman**. Wat het echt zien van vogels betrof waren **Bruine Kiekendief**, **Grote zilverreiger** en **Koekoek** hier de absolute kampioenen gevolgd door **Purperreiger** en **Blauwe reiger**. Slechts sporadisch werden een **Kwak** of een **Kleine zilverreiger** gezien. Nog nooit hebben we zoveel zangposten van **Roerdomp** ervaren als hier, terwijl de ene uitdoofde kwam een andere op gang. Na een wandeling van een uur kwamen we de eerste lokale vogelkijkers tegen. Het bleef voorlopig nog bij een ordinair hallo. Terwijl zij het gebied in oostelijke richting introkken concentreerden wij ons op het dichtstbijzijnde uitkijkplatform. Onder het platform waren **Grote karekiet** en **Snor** aan het bekvechten over de beste rietstengel terwijl **Baardman** steeds laag boven het water zijn heil zocht. Enkele **Dwergaalscholvers** waren hun verenpak aan het poetsen en drogen en **Reigers** van allerlei pluimage, inclusief **Lepelaar**, vlogen continu heen en weer van rietveld naar rietveld en van plas naar plas. We hoorden eerst een **Woudaapje** vlakbij blaffen en zagen nadien een koppeltje hun behendigheid in rietklimmen en –wandelen demonstreren. Bij het verlaten van het platform zagen we nog een grote witte vlek aan de overzijde van de plas welke enkel een **Knobbelzwaan** kon zijn. De kleine witte vlekjes boven de plas waren jagende **Visdieven**. Ook wij trokken nu het gebied in oostelijke richting in. Het stevig overheersende platform enkele honderden meters verder was het volgende doel. Vooraleer we deze uitkijkpost betraden verifieerden we nog even het aantal personen welke werkelijk toegelaten waren. Dit bleek geen probleem te zijn alhoewel we dit met een korreltje zout namen.

We hadden hier een prachtig uitzicht op een leeggelopen visvijver. De aanwezige steltlopers droegen namen zoals **Wulp**, **Grutto**, **Zwarte ruiter**, **Kemphaan** en **Bonte strandloper**. De laatste 2 waren in redelijk grote aantallen aanwezig. Na een eerste gespreksronde met de lokale vogelkijkers zouden er geen speciale soorten aanwezig zijn op **Bergeend** en **Kleine mantelmeeuw** na ... Voor ons niet echt de droomsoorten waar we voor naar Hongarije waren gekomen maar voor hen een ware belevenis. Ik scande voort de plas af en zag plotseling een zittende juveniele **Zeearend** in mijn beeld verschijnen. Dit bleek dan weer iets gewoner te zijn voor hen zodat ze zich verontschuldigen omdat ze er ons niet onmiddellijk attent op hadden gemaakt. Op dat moment kwam ook ons vader op het platform postvatten. Samen met enkele onvolwassen **Geelpootmeeuwen** zat hij te ruziën over het karkas van een karper. Toen het hem allemaal te veel werd liet hij met enkele krachtige vleugelslagen de verbouwde meeuwen met lege snavels achter. Verspreid over de slikken zaten nog een 20-tal **Visdiefjes** te rusten. De eerste indruk van Hortobagy Halasto stond in het geheugen gegrift en de lange terugweg werd aangevat. Bij een neergaande zon werden de muggen steeds agressiever en stapte de papa met hoofd in de grond steeds sneller zodat er van vogels kijken niet veel meer in huis kwam. Enkel **Grauwe ganzen** op de open grasvlakten werden met regelmaat gezien. **Buidelmees** en **Waterral** waren veel schuwer en werden dan ook voornamelijk auditief waargenomen. De laatste uitkijktoren liet ik toch niet zomaar aan mij voorbijgaan en samen met verrekijker, telescoop en camera klom ik naar boven. Tussen de honderden **Grauwe ganzen** zat nog een **Kolgans** en een rare combinatie van 10 **Kauwen** en 3 **Witwangsters** trok gezamenlijk net als wij het gebied uit. Langs de dijk vloog nog een **Hop** van vlierstruik naar wilg. Afsluiten deden we in stijl met 2 langsvliegende ♂♂ **Woudaap**. Eens terug bij de wagen kwamen we tot het besef wat een uitgestrekt en vogelrijk gebied dit wel was. Omdat uit de conversatie met de lokale birders was gebleken dat de **Roodpootvalken** ondertussen waren teruggekeerd uit hun overwinteringgebieden gingen we op zoek naar deze prachtige acrobaten. De **Roeken**kolonie die we voorheen links hadden laten liggen herbergde er welgeteld 4 mooi verdeeld onder 2 ♂♂ en 2 ♀♀. Ook hier werden we verjaagd door de muggen zodat een poging om betere views te kunnen bekomen al snel in de kiem werd gesmoord. Een andere mogelijk nog grotere kolonie nabij Demonstration Area "Puszta Program" herbergde er in totaal een 10-tal welke zich af en toe prachtig lieten bekijken. Deze plek zullen we morgen wel wat beter uitkammen. Het laatste uur vogels kijken gebeurde in de nabijheid van een rij elektriciteitspylonen in het oosten van het gebied. Deze vruchteloze poging om een sakervalk rustend op één van de pylonen te spotten werd om 19 uur afgeblazen met een **Torenvalk** en de ongelofelijk talrijke **Bruine kiekendieven**. Dineren deden we op onze kamer. Een douche, een grote pot yoghurt en een telefoontje naar het thuisfront waren de laatste noemenswaardige feiten van deze dag. Uiteindelijk kwam van slapen de eerste uren niet veel in huis daar de dorpelingen net onder onze kamer hun stekje hadden uitgekozen om vandaag eens goed door te zakken. Blijkbaar was het ook voor hen één van de eerste "terrasjesweer" avonden na een tot dan toe nat voorjaar. Een uurtje voor middernacht werden ze op een kordate manier door de hotel- en restauranteigenaar naar huis gestuurd.

☺ Belangrijkste waarnemingen:Algemeen:

Ooievaar, Grote zilverreiger, Bruine kiekendief, Koekoek, Wielewaal, Appelvink, Europese kanarie

Erdobeye:

Schreeuwarend, Kwartelkoning, Oeraluil, Sperwergrasmus

Tokaj → Tiszavasvari:

Purperreiger, Witoogeend, Kempiaan, Bosruiter, Dwergmeeuw, Moerassterns, Grote karekiet, Sperwergrasmus, Buidelmees

Tiszavasvari → Hajdunanas → Balmazujvaros → Hortobagy:

Steppekiekendief, Steltkluut, Dwergmeeuw, Moerassterns

Hortobagy halasto:

Reigers, Zeearend, Kleine klapekster, Hop, Grote karekiet, Snor, Buidelmees

Hortobagy:

Roodpootvalk

Oeraluil *Strix uralensis* Foto Chris Van Rijswijk

Dag 5: Woensdag 04 Mei 2005.Tocht:

*Hortobagy – Fenyés to – Derszi tavak – Gyokerkuti tavak –
Ohati halastavak – Nagyivan .*

Waarnemingen Dag 5:

Mijn ogen genoten om 10 over 5 reeds van het prille daglicht. Omdat vader nog stevig lag te slapen draaide ik mij nogmaals om en bleef ik versuft liggen tot kwart voor 7. Nog voor het ontbijt waren we gepakt en gezakt en reden we naar het plaatsje welke als “puszta program” staat omschreven op het kaartje van Hortobay. Een kwartiertje later werd de wagen op de parking achtergelaten en gingen we op zoek naar de schuilhut midden in de **Roeken**kolonie. Toen we aanstalte maakten om het gebied in te trekken, wat trouwens toegelaten is wanneer je over een vergunning beschikt, kwam de gezette eigenaar van de “puszta program tours” onze kant op. De dikke Hongaar probeerde door stoer te doen en veel lawaai te maken ons te intimideren wat jammer genoeg voor hem niet lukte. Waarschijnlijk ging hij er van uit dat we landgenoten waren omwille van de wagen met Hongaarse nummerplaat. Toen ik hem er op wees dat we wel degelijk over een vergunning beschikten en het kaartje met daarop de nodige informatie toonde druipte hij waggelend en met zijn staart tussen zijn benen af en konden wij onze tocht inzetten. Langs een kudde koeien met grote bellen om de hals en enkele huifkarren geschikt voor toeristische rondritten kwamen we in de westhoek van de kolonie aan. We beklommen de niet al te stabiele en volledig onderkomen uitkijktoren met verraderlijke wenteltrap. De bewolkte hemel en de stevige bries zorgde ervoor dat we boven in de toren onze windjack gesloten hielden. Slechts 1 koppeltje **Roodpootvalk** liet zich geregeld zien en vooral horen. Het bovenste platform van de toren zelf lag vol met uitwerpselen, braakballen en overgebleven resten van prooien van laatstgenoemde valkjes. De pantsers van grote libellen schitterden als achtergelaten diamanten. De onaangename wind en het eentonige vogelleven, waar ondertussen ook **Grote zilverreiger** en **Bruine kiekendief** toe behoorden, beëindigde het verblijf sneller dan verwacht. Ook een wondermooie langsfladderende **Hop** kon ons verblijf op de toren niet verlengen. Langs de rand van het **Roeken**bos waren een actieve elastische **Ransuil** en het koppeltje **Roodpootvalk** de enige niet zwarte vogels in de omgeving. Ook enkele **Kauwen** brachten geen kleur in de grauwe ochtend. Op en tussen een stapel hout zat een koppel **Tapuit** en gewoontegetrouw werden we uitgeleide gedaan door talloze **Veldleeuweriken**, **Grauwe gorzen** en **Gele kwikstaarten**. Tot zover het pre-ontbijt verhaal.

Het ontbijt werd genuttigd in het hotel en was à la carte. Een lekkere omelet en wat charcuterie ging met alle geamk van de wereld naar binnen. Een half uurtje later hoorde mijn vader moedertje natuur roepen en ging gezwind hierop in. Om de tijd te doden trok ik naar de overzijde van de baan en ging ik wat vogelen in de omgeving van de camping en het poestamuseum. De eerste raptor die ik spotte was meteen raak. Een laag overvliegende **Arendbuizerd** dook achter de camping. Ik was er van overtuigd dat hij hier ook geland was maar niets was minder waar. Een lange zoektocht en enkele wilde claims leverden de gewone soorten op met **Bruine kiekendief** en **Wielewaal** voorop. Wel werd nog een **Havik** opgeschrikt uit een populierenrij vlak bij een boerderij. De volgende halte was Ohat en zijn visvijvers. Natuurlijk werd de afrit naar dit visvijvercomplex gemist omdat we de vele gevleugelde vrienden continu uit de wagen aan het bekijken waren. We reden dan maar verder naar de volgende uitdaging: Fekete-ret. Uit enkele verslagen was gebleken dat in deze omgeving een soort volièrre stond alwaar we de typische roofvogels uit de poesta van dichtbij konden zien. Na 200 meter werd deze poging echter gestaakt daar de weg naar deze bestemming enkel met een 4x4 kon bereikt worden. Zelfs tijdens de korte poging om hier te geraken schoof onze wagen in een diepe geul zodat ik alle registers moest open trekken om niet vast te geraken. De rode vierwieler kwam er van af met een modderlaagje aan zijn rechterkant. Er zat niks anders op om terug richting Ohat te keren. Onderweg werd een korte stop gehouden bij Fenyés-to. Deze plassen leverden ons de eerste **Ralreigers** van de reis. De grootste plas had naast **Grote** en **Kleine zilver-**, **Blauwe** en **Purperreigers** enkele **Bonte kraaien** en wat **Witoogeenden** in en rond zijn rietkraag. Aan de andere zijde waren het alweer de **Zwarte** en **Witvleugelsterns** die een prachtige waterdans uitvoerden. In totaal telden we er een 100-tal. Toen we in de gaten kregen dat deze vijvers voornamelijk als voedselgronden werden gebruikt en dat de **Reigers** aangevuld met **Kwak** en **Lepelaar** continu naar de overzijde vlogen gingen we een kijkje nemen bij vijvers IX en X oftewel Derszi-tavak. Over de rietkraag in het zuidelijke deel van deze plek joeg een zalig ♂ **Roodpootvalk**. De eerste **Dwergaalscholvers** van de reis en wat **Witoogeenden** zagen in zijn silhouet een bedreiging en gingen dan ook direct op de wieken. Langs de noordzijde gingen we tussen de hoge rietkragen en vijver IX en X op zoek naar het uitkijkplatform. Vanop dit platform konden we alle reeds gemelde vogels gadeslaan toen ze op hun nestplaats of in hun broedkolonie landden. Kleine rietvogels werden goed vertegenwoordigd door **Rietzanger**, **Kleine karekiet** en natuurlijk **Baardman**. Het gepingel van deze vogeltjes zou de volgende dagen continu te horen zijn. Enkele raspande **Witwangsterns** wilden vandaag ook op de waarnemingslijst bijgezet worden. Bij het verlaten van de toren was er eventjes paniek bij het zien van een grote thermiekende vogel, het bleek om een **Ooievaar** te gaan. Niet getreurd, na een korte wandeling naar de wagen was het toch prijs. Een subadulte vliegende deur alias **Zeearend** liet zich lange tijd bewonderen. Traag zeilde hij van de Gyokerkuti-tavak naar de Ohati-halastavak. Wij deden hetzelfde en zagen enkel bij de laatstgenoemde vijvers nog een **Ralreiger**. Omdat we hier een poosje bleven stilstaan kwam een overrijverige Hongaar zeggen dat het hier *zijn* vijvers waren en dat we er niet in mochten. Zo interessant leek deze plaats ons toch niet zodat we terugkeerden naar Gyokerkuti-tavak om te lunchen.

Nog voor het lunchpakket werd verorberd maakten we een kleine wandeling tussen de plassen met een megawaarneming als resultaat. Halverwege de tweede plas kwam een laag jagende **Sakervalk** onze richting uit. Minder paniekerend als vanmorgen bij de arendbuizerd nam ik de camera uit de tas en filmde ik deze prachtige valk. Een **Hop** in de buurt mocht ons dankbaar zijn voor onze aanwezigheid daar hij zeker op het menu van de **Saker** was terecht gekomen. De brede rietkragen welke perfecte schuilmogelijkheden boden voor allerlei toestanden gaven ons nog een mooi ♂ **Woudaap** en 3 **Zomertalingen** kado. Mogelijk dezelfde 3 **Witwangsterns** van de overzijde en 3 **Visdiefjes** maakten heel wat kabaal om toch maar onze aandacht te trekken. Na de lunch werd een korte siësta ingelast om de planning van deze middag op te stellen. De keuze viel op de steppen van Nagyivan en de visvijvers van Arkus. We hadden er geen idee van wat deze plaatsen ons nog te bieden hadden. Op weg naar Nagyivan werd hoofbaan 33 vervangen door een smal asfaltbaantje. Over de natte graslanden joegen een 20-tal **Witvleugelsterns** die hun mooie wit zwart contrasten af en toe lieten bewonderen. Omdat langs dit baantje niet echt veel te beleven viel werd de eerste de beste brede zandweg ingereden. Op het eerste kruispunt was het al raak met een 10-tal jagende **Roodpootvalkjes** aan de kant van de chauffeur en een 50-tal **Moerassterns** van alle drie de soorten aan de kant van de passagier. Recht voor de wagen zat een ♂ **Grauwe klauwier**. Met zoveel vogelgeweld op één plaats werd even de voorrang van rechts vergeten evenwel zonder gevolgen. Iets verder werden dan eindelijk de **Bruine kiekendieven** vervangen door een adult ♂ **Grauwe kiekendief**. De verdere tocht leverde na enkele scans her en der nog wat **Reeën**, **Grote zilverreigers** en **Lepelaars** op maar verder niks schokkends. Onze steppetocht kwam aan zijn eind toen we een aantal keer dicht bij de grens van het reservaat kwamen welk enkel toegankelijk is met een gids. Onderweg waren we wel een bos gepasseerd met een hoge uitkijktoren dus was dat natuurlijk onze volgende uitdaging. De bomen in dit bos waren volgenageld met nestkasten voor **Roodpootvalk**. Slechts één koppeltje liet zich af en toe zien. De wankale uitkijktoren werd door de aanwakkerende wind sterk gegeseld en af en toe waanden we ons op het dansende oosterstaketsel. We lieten ons niet uit ons lood slaan en scanden de omgeving over de volle 360° af. Het waren vooral de **Reeën** die opvielen. Simultaan kwamen **Torenvalk** en **Roodpootvalk** de toren van dichtbij begroeten, **Wielewaal** hield op dat moment even zijn roep in. Een tweede mannetje **Grauwe kiekendief** liet zich meedrijven met de wind op zoek naar een geschikte prooi. Mijn vader en ik wisselden geregeld van telescoop maar de derde keer bleek de goede keer te zijn. Terwijl ik opnieuw op zoek ging naar de **Grauwe kiekendief** flisten er 2 ♂♂ **Grote trap** door het beeld. Omdat het zulke impressionante vogels zijn konden we ze lang volgen. Heel ver van ons verwijderd landden ze in het hoge gras. Pas toen de schaduw in het veld plaats moest ruimen voor de zon verdwenen de vogels in de luchttrilling. De steppen hadden de verwachtingen meer dan ingelost en de trappen van de dansende toren werd heel voorzichtig afgedaald. De **Roodpootvalken** aan het kruispunt waren nog steeds op libellenjacht. Parallel met de asfaltbaan sprong continu kleine grut voor de wagen zoals **Veld-** en **Kuifleeuwerik**, **Gele kwikstaart** en **Grauwe gors**. Er werd kleur gebracht door enkele **Roodborsttapuiten** en 2 **Paapjes**. Als afsluiter werden we getrakteerd op een lucht/landgevecht tussen een **Bruine kiekendief** en een **Haas** wat op onbeslist eindigde.

Arkus leverde vooral veel riet en water op maar vrijwel geen vogels. Wel werd hier aan een brugje over een rivier een prachtige **Grote karekiet** van heel dichtbij gezien. Om de prachtige dag af te sluiten dronken we een grote pint in ons hotel gevolgd door een heerlijke warme maaltijd. Een regenbui leidde de duisternis iets vroeger dan gisteren in.

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Ooievaar, Blauwe reiger, Purperreiger, Grote zilverreiger, Bruine kiekendief, Roodpootvalk, Koekoek, Wielewaal, Snor, Grote karekiet

Hortobagy:

Arendbuizerd, Havik, Ransuil, Hop

Fenyestó:

Ralreiger, Witoogeend, Witvleugelstern

Derszi tavak:

Dwergaalscholver, Reigerkolonie (gemengd, inclusief Kwak en Lepelaar), Witoogeend, Witwangstern

Gyokerkúti tavak:

Woudaap, Zomertaling, Witoogeend, Zeearend, Sakerval, Witwangstern, Hop

Ohati halastavak:

Zeearend, Ralreiger

Nagyivan:

Grauwe kiekendief, Grote trap, Witvleugelstern, Witwangstern

Dag 6: Donderdag 05 Mei 2005.Tocht:

Borsosi to – Hortobagy halasto – Tiszacsege – Balmazujvaros – Hortobagy.

Waarnemingen Dag 6:

Deze donderdagmorgen werd reeds om 6.30 uur ingezet. Doel voor het ontbijt was Borsosi to, de vijvers aan de overzijde van Hortobagy dorp. Na een korte vruchteloze omzwerving rond het pusztamuseum namen we de wagen om hem een 300-tal meter verder opnieuw langs de kant te zetten. Een modderweg, waarvan de helft aan onze schoenen bleef kleven, leidde ons naar een soort waterzuiveringsstation. Aan de staat ervan kon je afleiden dat het niet meer in werking was. Het metalen gedrocht was wel een ideaal uitzichtpunt om de omgeving te overzien en af te speuren. Nog voor we de uitkijktoren betraden werden dichtbij 7 **Witwangsterns** en 2 **Witvleugelsterns** ontdekt. De ondertussen gewone dingen zijnde verschillende **Reigersoorten**, **Grote karekiet** en **Snor** werden nog steeds met volle aandacht bekeken en beluisterd. Om het geluid van zijn grote neef te overtreffen ging een **Sprinkhaanzanger** zich open en bloot in de top van een meidoorn zetten. Toen al deze inspanningen een maat voor niks bleken te zijn trok de locustella zich terug in de ondergroei. Wildfowl tegen de brede rietkragen waren **Wilde eend**, **Zomertaling** en **Witoogend**. Het tegenlicht liet ons niet toe om hier het maximale uit de waarnemingen te halen. Op de terugweg naar de wagen zagen we onze eerste **Blauwborst** van de reis. Een makkie toen hij luid zingend op een telefoondraad wat imitaties ging doen. Na anderhalf uurtje preontbijt vogelen genoten we alweer van een heerlijk Hongaars ontbijt.

Na het treffen van de nodige voorzieningen in het winkeltje van Hortobagy werden onze zinnen op de Halasto visvijvers gezet. We waren nog maar net de antieke brug over de rivier Hortobagy (what's in the name) gereden of we moesten al een stop inlassen. Een ♀ **Grauwe kiekendief** was hiertoe de aanleiding. Tijdens het korte tochtje om deze vogel beter in het vizier te kunnen krijgen bekenden zowel **Koekoek** als **Wielewaal** kleur in de loofbomen langs beide kanten van de weg. Niet alleen de **Grauwe kiekendief** zorgde voor onrust in de omgeving ook een thermiekende **Wespendief** deed zijn duit in het zakje. Het liep ondertussen al tegen 9 uur aan en we voelden dat de zon al redelijk wat gas aan het geven was dus deden wij dat ook richting Halasto. Onze wagen werd in tegenstelling tot vorige keer voorbij het dorp geparkeerd. Op de geïmproviseerde parking werden we onmiddellijk verwelkomd door **IJsvogel** en 2 spelende ♂♂ **Wielewaal**. De volgende lijstvullende soort was een **Grauwe vliegenvanger** die op het uiteinde van een dode tak insecten aan het volgen was. Na dit korte oponthoud konden we de "schatkamer" ingaan. De regen van gisteren had de zandweg van enkele dagen geleden omgetoverd in een kleverige slijkweg. 2 ♂♂ **Woudaap** deden ons aan andere dingen denken en wezen ons een alternatieve parallelweg aan. De spoorweg aan de overzijde van het kanaal was een veel gemakkelijkere wandelweg waarvan we dankbaar gebruik maakten. **Rietvogels** en **Reigerachtigen** werden in grote getale terug gezien of gehoord. Opvallend waren wel de aantallen **Ralreiger** en **Kwak**. Naast de wind lieten de wilgen geregeld het zachte gefluit van de **Buidelmees** door hun bladerendek spelen. Enkele zangvogels op trek waren **Braamsluiper** en **Fluiter** die gezamenlijk in een wilg aan het kwetteren waren.

De eerste twee uitkijkplatformen waren opnieuw goed voor **Woudaap** van elk geslacht eentje. Alhoewel de eerste 3 halasto's voornamelijk gevuld waren met riet konden af en toe **Aalscholver**, **Dwergaalscholver**, **Fuut** en **Grauwe gans** gespot worden. In de rietkragen tussen vijver II en III waren **Roerdomp** en **Woudaap** een conversatie aan het voeren in een voor ons onverstaanbaar dialect. 180° in de andere richting hadden we een prachtig zicht op het jonge groene riet waar **Rietzanger** ontegensprekelijk de scepter zwaaide. Af en toe werd een andere roep of zang gedetecteerd en wel die van **Blauwborst** en **Sprinkhaanzanger**. De enige drooggelegde halasto werd stilaan opnieuw gevuld zodat we besloten om nogmaals het hellende platform met uitzicht over vijver VIII en IX te bezoeken. Halverwege het traject voelde ik de nood om mij om te draaien en hoog in de lucht te kijken. Enkele **Geelpootmeeuwen** maakten een subadulte **Zeearend** het lastig om in het goede thermiekende ritme te komen. Bij deze vogel ontbraken enkele binnenste handpennen in de linkervleugel zodat we konden besluiten dat we te maken hadden met een "nieuwe" vogel (nummer 4) van de reis. Het hellend platform zelf gaf ons de gelegenheid om op de slikken van vijver VIII een grote groep **Bonte strandlopers** te determineren. Ondanks het ideale licht vonden we geen vreemde eend in de bijt, waarschijnlijk waren we nog wat te vroeg in het seizoen om speciale steltlopertjes te vinden. In mindere mate waren ook **Zwarte ruiter**, **Grutto** en **7 Wulpen** met daartussen een **Regenwulp** aanwezig. De zon stond al redelijk hoog en de wandeling naar een overdekte uitkijktoren werd aangevat. Op exact dezelfde plek als de heentocht werden we opnieuw attent gemaakt op groot geweld met pluimen. Eerst vlogen er 2 **Knobbelzwanen** laag over met hun gekende zingende vleugels. Wat hoger werden we opnieuw getraakteerd op een luchtballon van **Zeearend**. Nu waren het een adulte en een onvolwassen vogel. De volledig uitgekleurde vogel was er eentje dat we nog niet gezien hadden deze reis, de onvolwassen reus was mogelijk het exemplaar dat we 2 dagen daarvoor hadden gezien. Ze werden gefimd tot mijn armen en nek het begaven. Op de begane grond huppelde een **Hermelijntje** vrolijk onze richting uit maar verdween op onnavolgbare wijze in het riet toen ze onze schaduwen zag naderen. Het duurde ongeveer een uur vooraleer we bij de volgende rustplaats arriveerden en dat had voornamelijk te maken met het controleren van **Kleine karakiet** en voornamelijk **Rietzanger** op een zwarte kop maar dat draaide telkens op niks uit. Even was er paniek toen een tweede kalenderjaar ♂ **Grauwe kiekendief** als een schicht door de wilgen schoot maar hij liet zich even verder mooi bekijken zodat de determinatie kon worden afgerond. De grote overdekte schuilhut tussen vijvers VI en VII deden dienst als picknick en rustplaats. De nodige vitamines werden ingenomen, broeken werden ingekort en kousen gedroogd. Van de **Reigerkolonie** in vijver VII bleef niet veel meer over, zij was grotendeels ingenomen door **Aalscholver**. De rietvogel die nadrukkelijkst aanwezig was hier in de buurt was een hoempende **Roerdomp**. Op de andere vijver deed een eilandje dienst als rust- en roestplaats voor **Aalscholers** en **Geelpootmeeuwen**. **Witwangsters** waren hier bezig met het leggen van de basis van hun drijvende nesten. Veel spectaculaire zaken moesten we hier niet meer verwachten zodat we na een dichte view van een **Hop** om klokslag 13 uur terug naar af gingen. Bij het verlaten van de toren hoorden we het typische roepje van **Klein waterhoen**. Omdat dit beestje zo verborgen leeft "filmde" ik de roep, het is eens iets anders. Blijkbaar waren ze volop hun territorium aan het afbakenen of op zoek naar een vogel van het andere geslacht want op een traject van slechts 200 meter hadden we drie verschillende zangposten.

De **Geelpootmeeuwen** en **Aalscholvers** op het eiland van halasto VI gingen plots op de wieken zodat automatisch onze verrekijkers de lucht in gingen. We riepen allebei raptor maar toen we elkaar even aankeken zagen we dat onze hellingshoeken nogal verschillend waren. Er werd dus direct informatie uitgewisseld. Terwijl ik de adulte **Zeearend** opnieuw ontdekt had zag onze pa een donkere fase **Slangenarend**. De donkere wolken die de arenden met zich meebrachten zorgden ervoor dat wij in versneld tempo naar de wagen terugkeerden. Onderweg werd het rijtje **Grote zilverreiger**, **Purperreiger**, **Blauwe reiger**, **Ralreiger**, **Kwak** en **Kleine zilverreiger** nog eens afgegaan en liet een **Roerdomp** zich flitsend waarnemen. Als afwisseling werd een groepje van 4 voorbijtrekkende **Witvleugelsterns** opgetekend. De laatste rechte lijn naar de wagen werd voornamelijk opgevuld door **Koekoek** en **Wielewaal** die werkelijk niet te tellen waren. Opnieuw waren de wilgen langs de spoorweg gastheer voor trekkende zangvogels, nu waren het 2 ♂♂ **Bonte vliegenvanger**. Boven de stallingen en silo's aan de ingang van het park cirkelde een eenzame **Ooievaar** en tussen de eveneens ontelbare **Huis-** en **Boerenzwaluwen** vloog een eenzame **Bijeneter**. Het was onze eerste wat voor ons eerlijk gezegd serieuze verrassing was. Na een korte draai trok de vogel op zijn gekende wijze verder richting broedplaats. Enigzins moe maar zeker en vast voldaan kwamen we aan de wagen en dankten we de halasto's voor hun vrijgevigheid.

Lunch werd opnieuw genuttigd in Ohat op dezelfde plek als gisteren. Op **Waterhoen** na werd hier niet te veel gezien zodat de nadruk voornamelijk op het eten lag. Nog even was er opschudding toen een voorbijrijdende traktor een klapband kreeg. Noodgedwongen moest de onfortuinlijke Hongaar aan de kant. Wij deden of onze neus bloedde. We hadden echt geen zin in fysieke arbeid en dachten alleen maar aan inpakken en wegwezen.

Via Tiszacsege bezochten we als laatste voor vandaag het noordelijk deel van de beschermde puszta. Onderweg volgden we lange tijd een rij pylonen maar op uitzondering van een **Bonte kraai** en een **Buizerd** na werden zij niet gebruikt. Een groep **Grauwe ganzen** met daartussen enkele **Kraanvogels** was een volgend hoogtepunt. Het noordelijke deel van het park staat bekend als tussenstop waar in het najaar tot 80.000 **Kraanvogels** verblijven. Wij telden er tot ons genoegen nog een 250-tal. Ook een redelijk aantal **Reeën** en een lastige **Vos**, voor de **Kraanvogels** althans, werden hier meegepikt. De regen van de afgelopen weken had een aantal ondiepe plassen geschapen in het gebied. Op één van die plassen zat een groep **Kokmeeuwen** met daartussen een koppeltje **Zwartkopmeeuw**. Geregeld gingen ze gezamenlijk foerageren aan de overzijde van de baan. In één van die heen- en weergaande beweging brachten ze zelfs een **Hop** mee. Rovers die zich hier lieten opmerken waren de onvermijdelijke **Bruine kiekendieven** en **Torenvalken**. Boven de populieren cirkelden enkele **Buizerden** en een **Wespendief** die wanneer je ze samen op grote afstand ziet toch wel eenvoudig uit elkaar zijn te halen. De rest van de tocht langs het noordelijke deel van het reservaat werd gekenmerkt door enkele korte stops nabij uitkijpunten en het proberen voorblijven van de donkere regenwolken. Net voor de stadsgrens van Balmazujvaros werd de wagen nogmaals aan de kant gezet om enkele koppeltjes **Roodpootvalk** in een alweer enorme **Roekenkolonie** beter te bekijken. Tussen Balmazujvaros en Hortobagy werd enkel nog halt gehouden in de omgeving van de pylonen. Een maat voor niks zo bleek. Om half zes kwamen we aan in ons hotel en werd na een verkwikkende douche een zelfgemaakt diner verorberd. We lieten de zware Hongaarse keuken vandaag links liggen.

☺ Belangrijkste waarnemingen:Algemeen:

Ooievaar, Blauwe reiger, Purperreiger, Grote zilverreiger, Bruine kiekendief, Roodpootvalk, Koekoek, Wielewaal, Snor, Grote karekiet

Borsosi to:

Witoogeend, Zomertaling, Witvleugelstern, Witwangstern, Blauwborst, Sprinkhaanzanger

Hortobagy:

Wespendief, Grauwe kiekendief

Hortobagy halasto:

Dwergaalscholver, Reigers, Roerdomp, Woudaap, Zeearend, Slangenarend, Grauwe kiekendief, Klein waterhoen, Witwangstern, Witvleugelstern, IJsvogel, Bijeneter, Hop, Bonte vliegenvanger, Fluiters, Buidelmees

Tiszacsege → Balmazujvaros:

Wespendief, Kraanvogel, Zwartkopmeeuw, Hop

Grote zilverreiger *Casmerodius alba* Foto Yves Baptiste

Dag 7: Vrijdag 06 Mei 2005.Tocht:

Hortobagy halasto – Nagyivan – Tiszafured – Tiszacsege – Fenyestó – Hortobagy.

Waarnemingen Dag 7:

De laatste volle dag birden in Hongarije. Waar kan je dan beter beginnen dan in de Hortobagy halasto? Om onze honger aan te wakkeren trokken we reeds om 6.30 uur het gebied in. Onderweg hadden we dan al enkele **Roodpootvalken** te pakken in de **Roekenkolonie** langs hoofdbaan 33. We waren niet de enigen die de halasto's zo vroeg in de morgen op de agenda hadden staan. Enkele soundmixers uit een ander continent waren reeds een eind deze demonstration area binnengetrokken. Het voordeel was dat zij zich telkens verplaatsten toen wij arriveerden daar voetstappen en menselijke taal op hun recorders werden geweerd als de pest. In een mum van tijd scoorden we al de rietvogels, inclusief **Sprinkhaanzanger** en **Blauwborst**, en reigerachtigen van het gebied. Net zoals gisteren volgden we de spoorweg, de zandweg was alweer in een modderweg omgetoverd door de regenval van vannacht. Van tussen het dichte bladerendek van de wilgen klonk de zang van **Koekoek**, **Wielewaal** en **Buidelmees**. Nabij het tweede uitkijkplatform vlogen net zoals bij de andere bezoeken enkele **Woudaapjes** weg. In totaal waren het er 3, 2 mannetjes en een wijfje. We vroegen ons af of het koppeltje er een rivaal had bijgekregen. Op de voorheen lege vijver die stilaan terug gevuld werd zaten vele **Blauwe** en **Grote zilverreigers** pootdiep te waden. Steltloperijtjes waren opnieuw groot in aantal maar klein in diversiteit. **Bonte strandloper** stond opnieuw op nummer 1 gevolgd door **Zwarte ruiter** en **Kemphaan**. De andere vijvers herbergden enkele **Knobbelzwanen**, de onvermijdelijke **Witoogeenden** en voor de eerste keer redelijke aantallen **Dwergaalscholvers**. De terugweg werd vooral gekenmerkt door een alweer flitsende **Roerdomp** en een groepje van 8 **Ralreigers**. Op een gegeven moment had ik het briljante idee om langs de modderweg mijn tocht voort te zetten. Vader speelde op veilig en bleef langs de spoorweg. Nog geen 100 meter verder begon het te regenen en was ik op 8 meter en een breed kanaal verwijderd van mijn regenvest, deze zat namelijk nog in de rugzak van onze papa. Alhoewel de druppels sneller droogden dan dat ze vielen stond ik bij de eerste de beste overgang opnieuw op de rails van de spoorweg. Opnieuw werd halverwege het traject een ♂ **Bonte vliegenvanger** en op het einde een **Grauwe vliegenvanger** gespot. Speciaal was het koppeltje **Fluiter** dat geregeld hun typische zang tentoonspreide. Nog enkele in Belgische vlag gewikkelde ♂♂ **Wielewaal** konden net voor we in de wagen stapten worden ingeschreven. De stralen van de prille ochtendzón bereikten op dat moment de aardkorst niet meer.

Het ontbijt was er deze keer eentje zonder eieren maar wel met een mix van kaas en vlees. Henri zag nadien zijn kans schoon om even naar de kamer terug te keren en ik trok op veroveringstocht in het lokale supermarktje.

Even overwogen we om "Demonstration area of Mata" te bezoeken maar op de parking besloten we dit om niet te doen. Richting Nagyivan dan maar. Tot onze verbazing had de regen de zandwegen hier niet te zwaar gegeseld zodat de uitkijktoren over de steppen met gemak kon bereikt worden. Een koppeltje **Grauwe ganzen** met 4 jongen waren onze leidraad.

Hoogtepunten langs deze route, dus waarnemingen waar we de auto voor aan de kant plaatsten, waren **Hop**, 7 **Zwarte sterns** en jagende **Roodpootvalken**. De toren werd voor ongeveer 2 uur ingenomen. Het weer wilde echt niet mee zodat wij op onze beurt werden ingenomen door wind en motregen. Aanvankelijk met de originele kledij maar nadien met aangepaste én wind- en waterdichte hulpmiddelen. Het verblijf op de toren werd er alleen maar aangener door. Na een uurtje scannen en na vele soms heel dichte **Reeën** werd de doelvogel van deze uitstap gevonden. Een statig ♂ **Grote trap** foerageerde op zo'n 500 meter afstand. Geregeld werd hij van zijn stuk gebracht door enkele bronstige hazen of door een in de buurt verblijvend ♂ **Grauwe kiekendief** maar telkens weer ging hij over tot de orde van de dag. Andere rovers in de buurt waren **Buizerd**, **Bruine kiekendief**, **Torenvalk** en **Roodpootvalk** in de lucht en een **Vos** op de grond. Het loofbosje zelf herbergde alweer de onvermijdelijke **Wielewalen** en een **Grote bonte specht**. Na twee uur zelfkastijding kozen we voor de luxe van de wagen. Als leidraad op de terugweg maakten we gebruik van de diensten van **Veldleeuweriken**, **Gele kwikstaarten** en **Grauwe gorzen** die continu voor de wagen opdoken. Een ♂ **Grauwe klauwier** en een **Paapje** van het tegenoverstelde geslacht deden niet mee aan dit spelletje en vlogen resoluut de andere richting uit. Op dezelfde plek als eergisteren zaten nu 5 **Roodpootvalkjes** in de biezten terwijl er nog een 5-tal in de buurt joegen. Eindelijk kreeg ik ook de kans om **Hop** te filmen, iets wat me niet gelukt was in Zemplin. Eigenlijk waren het er twee die hun naam alle eer aandeden toen ze effectief begonnen te hoppen. Omdat naast ons ook de wagen dringend moest gaan drinken gingen we op zoek naar een tankstation. Dichtstbijzijnde stad met enige omvang was Tiszafured en dus ook onze volgende halte. Een vluchtige waarneming van een **Scharrelaar** op een electriciteitsdraad was de zoveelste nieuwe van deze reis. Enkele honderden meter verder zagen we een tweede exemplaar. We hadden nu wel de mogelijkheid om onze wagen langs de kant van de drukke baan te zetten waardoor we bijgevolg de vogel beter konden bekijken. De waakhond van een naburige boerderij had het niet zo op buitenlanders begrepen en begon van ver te blaffen. Gelukkig voor ons hield hij halverwege zijn tocht zijn muil en zijn pas in zodat het vogels kijken opnieuw kon hervat worden. Het blauw in het verenpak van de **Scharrelaar** stak met kop en schouders, letterlijk en figuurlijk, boven dat van de donkerbruine grond uit toen hij herhaaldelijk op insektenjacht ging op de akker. Bij één van deze vluchten gleed een zeer lichte rover door ons beeld die zich aan de overkant van de baan open en bloot in een loofboom ging zetten. De bleke kop en borst, donkere buik en ongetekende staart waren allemaal kenmerken om deze vogel te determineren als **Arendbuizerd**. Wat later vloog hij opnieuw op en konden we de grootte van de vogel vergelijken met die van de altijd aanwezige **Bruine kiekendief**. De volgende pitstop was slechts enkele honderden meter verder nabij een rij pylonen. Onze hoop bestond er uit om hier sakervalk te ontdekken omdat dit één van de beste plaatsen is. Met de zin "ik zal er hier eens iets uithalen" verliet ik de wagen. Nu, het was geen sakervalk die uit het gebied werd gefilterd dan wel opnieuw een onvolwassen vliegende deur. Heel traag zeilde de donkere **Zeearend** met enkele ontbrekende armpennen voorbij en "dichtte" hij wat verder uit zicht in een brede gracht. Onder impuls van 2 ♂♂ **Bruine kiekendief** werd hij uit het gebied verdreven. Dit alles was grotendeels aan onze aandacht ontsnapt toen 4 nieuwsgierige Hollanders (hoe kan het ook anders) even een gezellig babbeltje kwamen maken. Wij vonden het trio dan ook een heel eind verder terug. Dit trio werd al gauw een kwartet toen ook de lokale **Buizerd** in de airshow participeerde.

Uiteindelijk vonden we een Shellstation en werd de wagen volgegooid met naft. Na deze tankbeurt reden we een eindje terug om opnieuw de natuur in te trekken. Aan het begin van dit wegje was het weeral raak. De prachtige roep van de al even prachtig gekleurde **Bijeneters** deed ons watertanden nog voor de we ze in ons beeld kregen. Een groepje van 18 net gearriveerde vogels voerde in de nabijheid van hun nestplaats prachtige baltsvluchten en –rituelen uit. Voor de eerste keer in onze vogelreisgeschiedenis waren de vogels heel meewerkend en konden we vanuit enkele verdoken schuilplaatsen prachtige shots maken. De tocht werd opnieuw aangevat en het smalle asfaltbaantje voerde ons middenin de stad Tiszafured. Nog een korte vruchteloze omzwerving rondom dit dorp en de partieel gelijknamige rivier Tisza leverde niks speciaals op. We trokken dan maar opnieuw richting noordelijk deel van de poesta. Lunchen deden we in de omgeving van een oud en volledig door de natuur ingenomen kerkhof. **Grasmus** en **Tuinfluit** (de eerste van de reis) zongen en sprongen hier van tak naar zerk en omgekeerd. Aan de overzijde van de baan was een **Kwartel** druk bezig met het lokken van een partner. Het verteren van dit middagmaal deden we net zoals gisteren op de uitkijktoren. De rovers speelden opnieuw een hoofdrol en op anderhalf uur tijd zagen we **Buizerd**, een **Wespendief**, een ♂ en ♀ **Grauwe kiekendief**, **Boomvalk** en **Torenvalk**. De **Boomvalk** liet van dichtbij zijn luchtacrobatie bewonderen, maar het resultaat van deze jachttechniek was waarschijnlijk niet het gewenste. Terwijl de valk de nodige commotie onder de aanwezige zangvogels veroorzaakte vloog een in paniek zijnde **Gele kwikstaart** pardoos in de klauwen van het jagende ♂ **Grauwe kiekendief**. De **Roodbuikvuurpadden** liet het niet aan hun hart komen en hoempten monotoon verder. De **Kraanvogels** zaten meer verspreid dan de dag ervoor en in totaal konden we nog zo'n 220 exemplaren terugvinden bij het afscannen van de vlakte. Op hetzelfde drassige gedeelte van gisteren zaten opnieuw 2 **Zwartkopmeeuwen** tussen de **Kokmeeuwen** en vlogen er 2 **Witwang-** en 4 **Witvleugelsterns** rond. Omstreeks 17 uur kwamen nog 11 **Kraanvogels** traag voorbij de uitkijktoren gevlogen en toen zij de dalende zon voorbijgleden zakten wij terug af naar Hortobagy. Met alle goede wil van de wereld probeerden we de talrijke fishponds van Ohat voorbij te rijden maar door de majestueuze vlucht van verschillende reigersoorten trokken we voor een laatste maal naar de vijvers aan de overzijde van baan 33. We kunnen het blijven benadrukken maar je moet echt in het gebied geweest zijn wil je begrijpen wat we bedoelen. De mooist denkbare afsluiter was een gemengde groep van enkele tientallen, mogelijk honderden **Witvleugel-** en **Witwangsterns**. De twee daartussen fladderende **Dwergmeeuwen** werden nog steeds met de meeste aandacht gevolgd alsook een 100-tal dobberende en duikende **Witoogeenden**. Om de dag af te sluiten vroeg ik aan mijn vader hoeveel waarnemingen dat we vandaag verricht hadden van **Bruine kiekendief**. Het antwoord was: evenveel als gisteren. Ook vandaag was de teller op 66 blijven staan! Reken daarbij dan dat de waarnemingen voor 80% uit ♂♂ bestonden! Wij vroegen ons dan ook terecht af wat het aantal zou bedragen na het broedseizoen

Dineren deden we op onze kamer met de overgebleven proviand van vandaag. Voor morgen stond immers de transfer naar de luchthaven op het menu zodat we niet te veel onnodige bagage wilden meeslepen. Na een telefoontje met het thuisfront wilden we onder de dekens kruipen om van een welverdiende nachtrust te gaan genieten. De keiharde muziek op het gelijkvloers en het Hongaarse coverbandje beslisten daar anders over.

☺ Belangrijkste waarnemingen:Algemeen:

Ooievaar, Blauwe reiger, Purperreiger, Grote zilverreiger, Bruine kiekendief, Roodpootvalk, Koekoek, Wielewaal, Snor, Grote karekiet

Hortobagy halasto:

Dwergaalscholver, Reigers, Roerdomp, Woudaap, Blauwborst, Sprinkhaanzanger, Bonte vliegenvanger, Fluit, Buidelmees

Nagyivan:

Grauwe kiekendief, Grote trap, Witvleugelstern, Witwangstern, Zwarte stern, Hop, Grauwe klauwier, Grauwe gors

Tiszafured:

Zeearend, Arendbuizerd, Bijeneter, Scharrelaar,

Tiszacsege:

Wespendief, Grauwe kiekendief, Boomvalk, Kraanvogel, Zwartkopmeeuw, Witvleugelstern, Witwangstern

Fenyestó:

Reigers, Dwergmeeuw, Witvleugelstern, Witwangstern

Bijeneter Merops apiaster Foto Yves Baptiste

© 2005 - Yves Baptiste

Dag 8: Zaterdag 7 Mei 2005.Tocht:

Hortobagy halasto – Derszi tavak – Gyokerkuti tavak – Tiszafured – Sarud – Kiskore – Fegyvernek – Szolnok – Boedapest.

Waarnemingen Dag 8:

Om zes uur hoorden we de haan al kraaien en zonder al te veel aarzelen sprongen we een laatste keer uit de Hongaarse veren. Een uurtje later waren we gewassen en geschoren en zat al de bagage, op de optische spullen na, weggeborgen in valiezen. Omdat we verplicht waren om nog een uur te wachten op ons ontbijt trokken we opnieuw het wijde landschap in. Aangekomen in Hortobagy Halasto merkten we onmiddellijk het effect van een heldere nacht. Met name **Huis-**, **Oever-** en **Boerenzwaluw** waren on the move, af en toe werd een **Gele kwikstaat** gehoord of gezien. In het riet zaten naast de gewone vertegenwoordigers ook enkele **Bosrietzangers** het beste van zichzelf te geven. In totaal vonden we drie zangposten terug. Ook **Blauwborst** en **Braamsluiper** waren vreemde eenden in de bijt. De stelten op hoge poten waren zoals de hele reis alom present. Van de **Bitterns** werd de **Little** éénmaal gezien en twee keer gehoord terwijl de illustere **Great** zich enkel liet horen. **Wielewalen**, **Nachtegalen** en **Koekoeken** vochten, op een figuurlijke manier dan, om de eerste plaats qua aantallen. Het zacht gefluit van de **Buidelmees** en het gepingel van de talrijke **Baardmannetjes** maakten de ochtendpret compleet. De terugtocht naar ons pension leverde nog 3 **Roodpootvalken** op in één van de enorme kolonies **Roeken**.

De kamer werd leeggehaald, het ontbijt werd genuttigd en de gastheer werd met euro's bedankt voor zijn gastvrijheid en bewezen diensten. Iets over 9 lieten we Hortobagy dorp achter ons en trokken we via de toeristische route naar Boedapest. Noem het gerust een ornithologische omweg, te meer ook omdat onze vlucht richting Brussel pas om 17 uur zou vertrekken.

Om waarde- en respectvol afscheid te nemen van dit gebied lasten we vele pitstops in. De eerste was ter hoogte van de Ohat visvijvers. Een 5-tal **Geoorde futen** zat hier mooi te blinken in de zon. Een laatste zoekactie naar zijn neefje de roodhalsfuut leverde niets op zodat we die soort voor deze reis op onze buik konden schrijven. De volgende halte was er eentje met omwegen. Door mijn snelle voet reden we voorbij de aanduiding Meggyes csarda. Nu dit wegje zag er redelijk berijdbaar uit dus besloten we om rechtsomkeer te maken. Typisch voor deze reis leverde dit manoeuvreren alweer een topwaarneming op. De twaalfde waarneming van **Zeearend**, waarvan minstens 6 verschillende exemplaren, was een feit. De subadulte vogel cirkelde traag en majestueus enkele minuten boven onze hoofden om zich nadien richting voedselgronden te begeven. Het zijwegavontuurtje duurde welgeteld 453 meter. Daarna werd het voor onze rode Fiësta te modderig om zijn weg te kunnen vervolgen. Niet getreurd want deze kleine omweg had ervoor gezorgd dat we elke dag van de reis minstens 1 arend hadden waargenomen waarmee de cijfermaniak van de reis, lees onze papa, uitermate gelukkig was. Deze euforie werd omlijst door de zang van zowel **Grauwe gors**, **Veldleeuwerik** als **Gele kwikstaart**.

Op de splitsing Tiszafured – Egyek werden de pylonen nauwkeurig afgespeurd welke 2 **Boomvalken**, een **Scharrelaar** en 4 **Bijeneters** aan de overkant opleverde. De **Bijeneterkolonie** die gisteren ontdekt en bezocht werd leverde slechts 2 in plaats van 18 vogels op. De poesta werd nu definitief verlaten en even voorbij Tiszafured werd de rivier Tisza overgestoken. Omdat we nog steeds geen krekelzanger hadden gezien was onze reisroute naar Boedapest zodanig opgesteld dat we zo lang mogelijk deze rivier met haar broekbossen en overstromingsgebieden zouden kunnen volgen. We stopten dan ook geregeld bij deze vogel zijn biotoop om onze oren te spitsen.

Na onze confrontatie met enkele agressieve stieren in Turkije 2002, de op hol geslagen waterbuffel in Griekenland 2003 was het nu de beurt aan een stampede van een 10-tal losgebroke paarden. Op een driesprong in één van de talrijke boerendorpen kon ik deze meute nog net voor blijven. Enkele toestormende dorpelingen konden de dieren op andere gedachten brengen zodat wij en onze wagen er zonder kleerscheuren van afkwamen. Wij hopen in de nabije toekomst een einde te kunnen maken aan deze controversiële ontmoetingen.

Een natuurreservaat net ten zuiden van Sarud, een uitloper van het Bukk National Park was onze volgende halte. Om te bekomen van ons paardenavontuur zetten we ons ergens in een zandwegel halverwege het reservaat tussen een graan- en een grasveld. Tot onze grote verbazing werd dit nog een van de beste uurtjes vogelen van de reis. Het begon allemaal met de 2 specialiteiten uit de regio. Eerst viel een onvolwassen **Keizerarend** pardoes uit de lucht om zich neer te zetten in een dode boom. De luchttrilling maakte het nadien niet gemakkelijk om hem opnieuw te lokaliseren. Pas toen hij begon te flapperen met zijn enorme vleugels om zich in een betere positie te zetten vonden we hem terug. Tussen de landing en het terugvinden van de arend waren we al op beeldvullende wijze geëntertand door een **Sakervalk** met prooi, 2 **Boomvalken**, 3 **Torenvalken** en enkele lokale **Buizerds**. We reden na deze luchtshow de zandweg een eind verder in maar de afstand tot de **Keizerarend** bleef ver. Omdat hij ook niet direct de indruk gaf om op de wieken te gaan lieten we dit avontuur voor wat het was. En over wieken gesproken, die naar Brussel gingen wel weg zodat het tijd werd om onze tocht naar Boedapest te vervolledigen.

In de laatste rechte lijn naar de hoofdbaan E60 van Szolnok naar de Hongaarse hoofdstad staken we voor de zoveelste keer de rivier Tisza over. Het was een brug voor gemengd verkeer. Zowel trein als auto konden gebruik maken van deze brug maar dan elk op zijn beurt en dan ook nog eens afwisselend heen en terug. Om het verhaal kort te maken stonden we dus een kwartier stil. De broekbossen aan beide zijden van de wagen zagen er aantrekkelijk uit en de raampjes van de wagen gingen open. **Wielewaal** en **Nachtegaal** zongen weer prachtige duetten. Gevolgd door een rode Lada begonnen we eindelijk aan onze oversteek. Natuurlijk deden we dit met het raampje open. Aan de overzijde van de brug hoorden we dan eindelijk de zang waar we al een hele reis op zoek naar waren, het onmiskenbare lied van de **Krekelzanger**. De lada een beetje wantrouwend reden we een eind de vogel voorbij om de eerste de beste zijweg in te slaan. De wagen werd aan de kant gezet en voor de laatste keer van deze reis werd een excursie gehouden. Een **Geelgors** en 2 **Appelvinken** probeerden onze aandacht af te leiden van het hoofdoel maar uiteindelijk vonden we de **Krekelzanger** luid zingend in een struik terug. Mogelijk was de vogel nog niet lang gearriveerd want zijn zangstrofen waren vrij kort maar volgden elkaar snel op.

Noodgedwongen moesten we al na enkele minuten de scène verlaten daar we letterlijk werden opgegeten door de muggen. Alhoewel we met lange mouwen en pijpen waren uitgerust hielden we aan deze wandeling enkele irritant jeukende beten over. De ornithologische reis kwam nu echt aan zijn einde en eens we in de wagen zaten werden da laatste spullen opgeborgen in onze reistassen.

De hoofdbaan werd gekenmerkt door het monotone en soms verrassende verkeer. Vlak voor de luchthaven spendeerden we onze laatste 700 Florinten aan een car wash. De formaliteiten bij het inleveren van de wagen en het inchecken verliepen vlot en in een mum van tijd zaten we in onze eigen ijzeren vogel. De laatste vogel die werd gezien was een **Ekster** langs de landingsbaan. Na een turbulente start van de vlucht verliep de reis heel aangenaam en werd de laatste hand gelegd aan het verslag. Het land van de Magyaren heeft ons meer dan bekoord!

☺ Belangrijkste waarnemingen:

Algemeen:

Ooievaar, Blauwe reiger, Purperreiger, Grote zilverreiger, Bruine kiekendief, Roodpootvalk, Koekoek, Wielewaal, Snor, Grote karekiet

Hortobagy halasto:

Dwergaalscholver, Reigers, Roerdomp, Woudaap, Blauwborst, Bosrietzanger, Buidelmees

Derszi tavak:

Georde fuut, Dwergaalscholver, Reigerkolonie (gemengd, inclusief Kwak en Lepelaar), Witoogeend

Gyokerkuti tavak:

Zeearend

Tiszafured:

Boomvalk, Bijeneter, Scharrelaar,

Sarud:

Keizerarend, Sakervalk, Boomvalk

Kiskore → Boedapest:

Krekelzanger

IV. SOORTENLIJST.

1. **Fuut** *Podiceps cristatus*.
Algemeen in de buurt van water.
2. **Dodaars** *Tachybaptus ruficollis*.
Waargenomen in kleine aantallen.
3. **Geoorde fuut** *Podiceps nigricollis*.
7 ex. op de rivier Bodrog en 5 ex. op de visvijvers nabij Ohat.
4. **Aalscholver** *Phalacrocorax carbo*.
Waargenomen in alle gebieden, meestal in kleine aantallen.
5. **Dwergaalscholver** *Phalacrocorax pygmeus*.
Aanwezig op de visvijvers in Hortobagy in kleine aantallen.
6. **Roerdomp** *Botaurus stellaris*.
Talrijk in Hortobagy halasto doch voornamelijk auditief waargenomen. Slechts een 2-tal flitsende visuele waarnemingen.
7. **Woudaap** *Ixobrychus minutus*.
Waargenomen in alle geschikte gebieden van Hortobagy. Liet zich heel wat makkelijker zien dan zijn grote broer met in totaal een 15-tal sightings.
8. **Kwak** *Nycticorax nycticorax*.
Regelmatig in kleine aantallen waargenomen. Broedkolonie (gemengd) in Derzsi-tavak.
9. **Ralreiger** *Ardeola ralloides*.
Meestal solitair of per twee waargenomen. Uitzondering was een groepje van 8 ex. langs de spoorweg in Hortobagy halasto.
10. **Kleine zilverreiger** *Egretta garzetta*.
Kleine aantallen in alle visvijvercomplexen.
11. **Grote zilverreiger** *Casmerodius alba*.
Onwaarschijnlijk talrijk in Hortobagy en omgeving! Enkele waarnemingen in de andere gebieden.
12. **Blauwe reiger** *Ardea cinerea*.
Algemeen in Hortobagy, enkele waarnemingen in de andere gebieden.
13. **Purperreiger** *Ardea purpurea*.
Algemeen in Hortobagy, enkele waarnemingen in de andere gebieden.
14. **Ooievaar** *Ciconia ciconia*.
Algemeen. De meeste dorpen herbergden een gezonde broedpopulatie van deze soort.
3 ex. op trek in Zemplin.
15. **Zwarte ooievaar** *Ciconia nigra*.
Een 15-tal ex. in Zemplin.
16. **Lepelaar** *Platalea leucorodia*.
Enkele verspreide waarnemingen in Hortobagy.
17. **Knobbelzwaan** *Cygnus olor*.
3 ex. in Hortobagy halasto.
18. **Kolgans** *Anser albifrons*.
1 ex. tussen de Grauwe ganzen in de steppe naast Hortobagy halasto.

19. **Grauwe gans** *Anser anser*.
Enkele families op de rivier Bodrog.
Grotere groepen werden gezien in het noordelijke deel van het Nemzeti reservaat.
Een koppel met 4 jongen liep lange tijd voor de wagen bij ons tweede bezoek aan de steppen van Nagyván.
20. **Bergeend** *Tadorna tadorna*.
1 ex. op de leegstaande vijver van Hortobágy halastó bleek heel ongewoon te zijn voor deze regio.
21. **Smient** *Anas penelope*.
Verspreide waarnemingen van steeds kleine aantallen in de verschillende gebieden.
22. **Wilde eend** *Anas platyrhynchos*.
Kleine aantallen verspreid over de reis.
23. **Krakeend** *Anas strepera*.
Kleine aantallen verspreid over de reis.
24. **Pijlstaart** *Anas acuta*.
Enkele exemplaren op de rivier Bodrog.
25. **Slobeend** *Anas clypeata*.
Kleine aantallen verspreid over de reis.
26. **Wintertaling** *Anas crecca*.
Enkele exemplaren op de rivier Bodrog.
27. **Zomertaling** *Anas querquedula*.
In alle gebieden waargenomen in kleine aantallen.
28. **Tafeleend** *Aythya ferina*.
Enkele exemplaren op de rivier Bodrog.
29. **Witoogeend** *Aythya nyroca*.
Talrijkste duikende in Hortobágy, voornamelijk op de visvijvers rond Óhat.
In de andere gebieden kleine aantallen.
30. **Kuifeend** *Aythya fuligula*.
Waargenomen op de rivier Bodrog en in Hortobágy.
31. **Zwarte wouw** *Milvus migrans*.
3 ex. lieten zich bewonderen in de omgeving van het industriegebied rond Tiszaujváros.
32. **Steppekiekendief** *Circus macrourus*.
Een adult ♀ op trek nabij Balmazújváros tijdens onze transfer van Zemplin naar Hortobágy.
33. **Grauwe kiekendief** *Circus pygargus*.
Voornamelijk waargenomen in de steppen van Hortobágy. Een 10-tal vogels, bijna allen ♂♂.
Slechts één waarneming van alweer een ♂ in Zemplin.
34. **Bruine kiekendief** *Circus aeruginosus*.
Onwaarschijnlijk talrijk in Hortobágy! Tot 66 sightings per dag, waarvan 80% ♂♂.
Enkele exemplaren op trek in Zemplin.
35. **Sperwer** *Accipiter nisus*.
2 vogels op trek nabij het uitzichtpunt tussen Sima en Baskó.

36. **Havik** *Accipiter gentilis*.
3 ♀♀ in Zemplin tijdens de tocht met de gids.
1 vogel in Hortobagy.
37. **Wespendief** *Pernis apivorus*.
4 exemplaren mooi verdeeld over 2 in Zemplin (♂♂) en 2 in Hortobagy waarvan 1 op trek boven het gelijknamige dorp.
38. **Buizerd** *Buteo buteo*.
Algemeen.
39. **Arendbuizerd** *Buteo rufinus*.
2 waarnemingen van deze prachtige vogel.
Een eerste vogel werd kortstondig gezien in de omgeving van het puszta museum te Hortobagy.
Het tweede exemplaar liet zich prachtig bewonderen nabij de splitsing Tiszafured/Egyek.
40. **Zeearend** *Haliaeetus albicilla*.
In totaal 8 waarnemingen van de vliegende deur, waarvan minstens 6 verschillende exemplaren.
De eerste vogel was een subadult op trek op het uitzichtpunt tussen Sima en Basko.
Alle andere waarnemingen werden verricht rond de visvijvercomplexen van Hortobagy en betroffen een adult, 2 subadult en 2 onvolwassen vogels.
41. **Steenarend** *Aquila chrysaetos*.
Een prachtige waarneming van een baltsend koppel op het uitzichtpunt tussen Sima en Basko.
42. **Keizerarend** *Aquila heliaca*.
4 Keizerarenden passeerden de revue tijdens deze reis.
Adulte vogels werden zowel in zuidelijk Zemplin (Erdobenyé) als in noordelijk Zemplin (Szephalom) gezien.
Onvolwassen vogels werden gezien op de heenroute te Vatta langs de baan richting Miskolc (jagend) en op de terugroute in de omgeving van Sarud (zittend).
43. **Schreeuwarend** *Aquila pomarina*.
Er werden in totaal 10 Schreeuwarenden waargenomen waarvan 8 verschillende exemplaren.
Koppels werden gezien te Szephalom, Palhaza en op het uitzichtpunt tussen Sima en Basko.
Solitaire vogels werden gezien in het zuidelijke deel van Zemplin.
44. **Slangearend** *Circaetus gallicus*.
Een licht exemplaar liet zich van ver zien in de omgeving van Erdobenyé.
Een donker exemplaar vloog samen met een Zeearend boven de Hortobagy halasto.
45. **Roodpootvalk** *Falco vespertinus*.
Talrijk in Hortobagy, voornamelijk gezien in de omgeving van de enorme Roekenkolonies.
Prachtig jagend waargenomen in de steppegebieden.
46. **Torenvalk** *Falco tinnunculus*.
Algemeen maar minder talrijk dan verwacht.
47. **Boomvalk** *Falco subbuteo*.
In totaal 7 exemplaren waarvan 5 in Hortobagy en 2 in Zemplin.
48. **Sakervalk** *Falco cherrug*.
Prachtige waarneming van een jagende vogel over de Gyokerkuti tavak in Hortobagy.
Een bonusvogel in een natuurgebied in de omgeving van Sarud.
49. **Patrijs** *Perdix perdix*.
Regelmatig waargenomen in familieverband.
50. **Fazant** *Phasianus colchicus*.
Verspreide waarnemingen voornamelijk in de steppen.

51. **Kwartel** *Coturnix coturnix*.
2 auditieve waarnemingen. Eén exemplaar samen met enkele Kwartelkoningen in de omgeving van Erdobenyé en één exemplaar tijdens een lunchpauze in het noordelijke deel van de poesta.
52. **Kwartelkoning** *Crex crex*.
Maximum 2 vogels in het hoge gras in de omgeving van Erdobenyé. Eindelijk nog eens een visuele waarneming van een opvliegende vogel.
53. **Waterral** *Rallus aquaticus*.
Talrijk in de omgeving van riet en water.
54. **Klein waterhoen** *Porzana parva*.
Een drietal zangposten in het noorden van Hortobagy halasto was een aangename verrassing.
55. **Waterhoen** *Gallinula chloropus*.
In alle gebieden waargenomen maar in zeer kleine aantallen.
56. **Meerkoet** *Fulica atra*.
Kleine aantallen.
57. **Kraanvogel** *Grus grus*.
Een groep van 75 vogels op trek in Szephalom.
Maximum 250 ex. foeragerend in het noordelijke deel van de poesta.
58. **Grote trap** *Otis tarda*.
2 waarnemingen van in totaal 3 ♂♂ in de steppen van Nagyivan.
59. **Steltkluut** *Himantopus himantopus*.
Een koppeltje nabij een plas annex nat grasland tijdens de transfer van Zemplin naar Hortobagy.
60. **Kluut** *Recurvirostra avosetta*.
Een koppeltje op een ondergelopen akker net buiten het industriegebied van Tiszaujvaros.
61. **Zilverplevier** *Pluvialis squatarola*.
Enkele vogels in Hortobagy halasto.
62. **Kievit** *Vanellus vanellus*.
Verspreide waarnemingen over de reis.
63. **Bonte strandloper** *Calidris alpina*.
Talrijkste wader van de reis met een leuke groep op de lege vijver in Hortobagy halasto.
64. **Kemphaan** *Philomachus pugnax*.
Een grote groep net ten zuiden van Tokaj waarin alle kleurvormen waren terug te vinden.
Verspreide waarnemingen in de poesta.
65. **Wulp** *Numenius arquata*.
Waargenomen in Hortobagy.
66. **Regenwulp** *Numenius phaeopus*.
1 ex. tussen zijn soortgenoten op de lege plas van Hortobagy halasto.
67. **Grutto** *Limosa limosa*.
Waargenomen in Hortobagy halasto.
68. **Tureluur** *Tringa totanus*.
Waargenomen in Hortobagy halasto.
69. **Zwarte ruiter** *Tringa erythropus*.
Waargenomen in Hortobagy halasto.

70. **Groenpootruiter** *Tringa nebularia*.
2 vogels in Hortobagy halasto.
71. **Bosruiter** *Tringa glareola*.
14 ex. op de vijvers ten zuiden van Tokaj.
72. **Oeverloper** *Actitis hypoleucos*.
1 ex. op de vijvers ten zuiden van Tokaj.
73. **Witgat** *Tringa ochropus*.
Enkele vogels in Hortobagy halasto.
74. **Watersnip** *Gallinago gallinago*.
Verspreide waarnemingen.
75. **Zwartkopmeeuw** *Larus melanocephalus*.
Een koppeltje in een groep Kokmeeuwen in het noordelijke deel van de poesta.
76. **Dwergmeeuw** *Larus minutus*.
Vanaf dag 2 zeer veel waargenomen dikwijls in combinatie met de aanwezige Moerassterns.
Groepen van meer dan 100 ex. werden zowel langs de rivier Bodrog, Tisza als op de visvijvers van Hortobagy gezien.
77. **Kokmeeuw** *Larus ridibundus*.
Algemeen.
78. **Geelpootmeeuw** *Larus cachinnans michahellis*.
Verspreide waarnemingen van hoofdzakelijk onvolwassen vogels.
79. **Kleine mantelmeeuw** *Larus fuscus*.
Een adulte vogel op de lege vijver van Hortobagy halasto bleek uitzonderlijk te zijn.
80. **Visdief** *Sterna hirundo*.
Waargenomen langs rivieren en vijvers.
81. **Zwarte stern** *Chlidonias niger*.
Prachtige waarnemingen van deze soort in combinatie met de andere Moerassterns en Dwergmeeuw. Overal waargenomen in de buurt van natte graslanden, rietvelden, vijvers en rivieren (soms in groepen van > 200 ex.).
82. **Witvleugelstern** *Chlidonias leucopterus*.
Prachtige waarnemingen van deze soort in combinatie met de andere Moerassterns en Dwergmeeuw. Overal waargenomen in de buurt van natte graslanden, rietvelden, vijvers en rivieren (soms in groepen van > 200 ex.).
83. **Witwangstern** *Chlidonias hybridus*.
Prachtige waarnemingen van deze soort in combinatie met de andere Moerassterns en Dwergmeeuw. Overal waargenomen in de buurt van natte graslanden, rietvelden, vijvers en rivieren (soms in groepen van > 200 ex.).
Enkele koppeltjes begonnen met nestbouw op de noordelijke plassen van Hortobagy halasto.
84. **Houtduif** *Columba palumbus*.
Algemeen.
85. **Holeduif** *Columba oenas*.
Algemeen.
86. **Turkse tortel** *Streptopelia decaocto*.
Algemeen.

87. **Zomertortel** *Streptopelia turtur*.
Veel waargenomen. Groepen op trek en foeragerend op akkers en weilanden.
88. **Koekoek** *Cuculus canorus*.
Zeer talrijk in alle gebieden.
89. **Ransuil** *Asio otus*.
1 zeer elastisch exemplaar in de roekenkolonie aan demonstration area "Puszta Program".
90. **Oehoe** *Bubo bubo*.
Een ♀ op nest in de steengroeve nabij Gonc in Zemplin.
91. **Bosuil** *Strix aluco*.
Een koppeltje in Zemplin broedend in een nestkast.
Het ♀ Zwarte specht dat daar enkele meter onder broedde in een natuurlijke nestholte was ten prooi gevallen aan de uil.
92. **Oeraluil** *Strix uralensis*.
Onze doelsoort van de reis.
In totaal werden 4 verschillende adulte vogels en evenveel jongen waargenomen.
Een koppeltje in en om een nestkast in het noorden van Zemplin met 4 kleine jongen.
Jagende ♂♂ in de bossen rond Boszva en de steengroeve van Erdobenye.
93. **Gierzwaluw** *Apus apus*.
Een groepje op trek op het uitzichtpunt tussen Sima en Basko.
Enkele vogels rond een graansilo in de omgeving van Sarud.
94. **Ijsvogel** *Alcedo atthis*.
Een schicht passeerde ons bij het betreden van de Hortobagy halasto.
95. **Bijeneter** *Merops apiaster*.
Pas de tweede helft van onze reis waargenomen.
De immense kolonie(s) van Tokaj (onze gids sprak over 500 broedkoppels?) was (waren) nog volledig onbewoond.
Eén exemplaar op trek in Hortobagy halasto.
Maximum 18 en 4 exemplaren in 2 kolonies in de omgeving van de splitsing Tiszafured / Egyek.
96. **Scharrelaar** *Coracias garrulus*.
3 net gearriveerde vogels langs de baan van Hortobagy naar Tiszafured.
97. **Hop** *Upupa epops*.
Dagelijks waargenomen, in totaal 11 vogels.
98. **Draaihals** *Jynx torquilla*.
Zeer talrijk in Zemplin met enkele schitterende sightings.
99. **Zwarte specht** *Dryocopus martius*.
Een koppeltje in een natuurlijke nestholte onder een nestkast bewoond door Bosuil. Het ♀ was ten prooi gevallen aan de bewuste uil.
Nog een exemplaar nabij de nestkast bewoond door Oeraluil in het noordelijke deel van Zemplin.

100. **Grijskopspecht** *Picus canus*.
1 vluchtige waarneming op onze heentocht naar Tokaj. Later nog enkele auditieve waarnemingen in Zemplin.
101. **Middelste bonte specht** *Dendrocopos medius*.
Verschillende waarnemingen in Zemplin. Reageerde onmiddellijk op de tape van onze gids.
102. **Syrische bonte specht** *Dendrocopos syriacus*.
Slechts enkele keren met zekerheid kunnen vaststellen.
103. **Grote bonte specht** *Dendrocopos major*.
Talrijkste bonte specht.
104. **Witrugspecht** *Dendrocopos leucotos*.
Prachtige waarnemingen van niet minder dan 3 vogels in de bossen rond Boszva. Verder nog enkele keren auditief.
105. **Kleine bonte specht** *Dendrocopos minor*.
Een moeilijk traceerbaar koppel in de omgeving van het houten restaurant te Szephalom.
106. **Veldleeuwerik** *Alauda arvensis*.
Algemeen.
107. **Boomleeuwerik** *Lullula arborea*.
Enkele vogels in de bossen ten noorden van Erdobenyé.
108. **Kuifleeuwerik** *Galerida cristata*.
Algemeen.
109. **Oeverzwaluw** *Riparia riparia*.
Algemeen. Een zeer grote groep tussen de Moerassterns boven de visvijvers ten zuiden van Tokaj.
110. **Boerenzwaluw** *Hirundo rustica*.
Algemeen. Nog vele vogels op trek.
111. **Huiszwaluw** *Delichon urbica*.
Algemeen. Nog vele vogels op trek.
In Tokaj vonden we een huisgevel terug met meer dan honderd Huiszwaluwnesten.
112. **Boompieper** *Anthus trivialis*.
Enkel met zekerheid waargenomen in één van de steengroeven van Gonc.
113. **Witte kwikstaart** *Motacilla alba*.
Algemeen.
114. **Gele kwikstaart** *Motacilla flava*.
Algemeen. Nog vele vogels op trek.
115. **Winterkoning** *Troglodytes troglodytes*.
Algemeen in bosrijke omgevingen.
116. **Roodborst** *Erithacus rubecula*.
Algemeen in bosrijke omgevingen.
117. **Nachtegaal** *Luscinia megarhynchos*.
Zeer talrijk in alle gebieden.
118. **Witsterblauwborst** *Luscinia svecica cyaneola*.
Pas op het einde van de reis gearriveerd met enkele exemplaren in Hortobagy en omgeving.

119. **Gekraagde roodstaart** *Phoenicurus phoenicurus*.
Een ♀ nabij de ingang van Hortobagy halasto.
120. **Zwarte roodstaart** *Phoenicurus ochruros*.
Algemeen.
121. **Paap** *Saxicola rubetra*.
Hoofdzakelijk waargenomen in de graslanden rond Zemplin.
122. **Roodborsttapuit** *Saxicola torquata*.
Hoofdzakelijk waargenomen in de graslanden rond Zemplin.
Twee keer zo talrijk als Paap.
123. **Tapuit** *Oenanthe oenanthe*.
Enkele verspreide waarnemingen van 5 ex. in de verschillende gebieden.
124. **Merel** *Turdus merula*.
Algemeen.
125. **Zanglijster** *Turdus philomelos*.
Algemeen.
126. **Grote lijster** *Turdus viscivorus*.
Algemeen.
127. **Snor** *Locustella luscinioides*.
Nadrukkelijk aanwezig in de rietzeeën van Hortobagy.
128. **Krekelzanger** *Locustella fluviatilis*.
Eén exemplaar in de broekbossen langs de Tisza sloot de reis af.
129. **Sprinhaanzanger** *Locustella naevia*.
Net als Blauwborst pas in de tweede helft van de reis gehoord en gezien.
130. **Grote karekiet** *Acrocephalus arundinaceus*.
Nadrukkelijk aanwezig in de rietzeeën van Hortobagy.
Enkele losse waarnemingen rond de vijvers ten zuiden van Tokaj.
131. **Rietzanger** *Acrocephalus schoenobaenus*.
Nadrukkelijk aanwezig in de rietzeeën van Hortobagy, voornamelijk in het jonge groene riet.
132. **Bosrietzanger** *Acrocephalus palustris*.
Pas in de tweede helft van de reis enkele exemplaren gehoord en gezien.
133. **Kleine karekiet** *Acrocephalus scirpaceus*.
Nadrukkelijk aanwezig in de rietzeeën van Hortobagy.
134. **Braamsluiper** *Sylvia curruca*.
Waargenomen in kleine aantallen, meestal op trek.
135. **Grasmus** *Sylvia communis*.
Verspreide waarnemingen.
136. **Zwartkop** *Sylvia atricapilla*.
Algemeen.
137. **Tuinfluitter** *Sylvia borin*.
Enkele keren waargenomen in Zemplin.

138. **Sperwergrasmus** *Sylvia nisoria*.
Zeer talrijk in Zemplin, de meest waargenomen Sylvia.
139. **Fluiter** *Phylloscopus sibilatrix*.
Nadrukkelijk aanwezig in de bossen van Zemplin.
Enkele vogels waren bezig met een refuel in Hortobagy halasto.
140. **Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita*.
Algemeen.
141. **Bonte vliegenvanger** *Ficedula hypoleuca*.
In totaal 3 vogels (♂♂) samen met enkele Fluiters in de wilgen van Hortobagy halasto.
142. **Withalsvliegenvanger** *Ficedula albicollis*.
Zeer veel waargenomen in Zemplin.
143. **Grauwe vliegenvanger** *Muscicapa striata*.
Enkele waarnemingen in Hortobagy.
Dagelijkse verwelcoming in Hortobagy dorp en Hortobagy halasto.
144. **Baardman** *Panurus biarmicus*.
Voortdurend gepingel in Hortobagy, ontelbaar.
145. **Buidelmees** *Remiz pendulinus*.
Uit elke wilg in Hortobagy klonk het zachte gefluit van deze vogel.
146. **Glanskop** *Parus palustris*.
Algemeen in Zemplin.
147. **Pimpelmees** *Parus caeruleus*.
Algemeen.
148. **Koolmees** *Parus major*.
Algemeen.
149. **Zwarte mees** *Parus ater*.
Algemeen in Zemplin.
150. **Staartmees** *Aegithalos caudatus*.
Algemeen.
151. **Boomklever** *Sitta europaea*.
Algemeen in Zemplin.
152. **Boomkruiper** *Certhia brachydactyla*.
Algemeen in Zemplin.
153. **Grauwe klauwier** *Lanius collurio*.
Een 5-tal waarnemingen van uitsluitend ♂♂ in alle gebieden.
154. **Kleine klapekster** *Lanius minor*.
Slechts één vogel kunnen terugvinden nabij de ingang van Hortobagy halasto.
155. **Spreeuw** *Sturnus vulgaris*.
Algemeen.
156. **Wielewaal** *Oriolus oriolus*.
Waanzinnige aantallen in Hortobagy alwaar concurrerend met Koekoek voor de eerste plaats.

157. **Gaai** *Garrulus glandarius*.
Algemeen.
158. **Ekster** *Pica pica*.
Algemeen.
159. **Kauw** *Corvus monedula*.
Enkele groepjes verspreid over de reis.
160. **Raaf** *Corvus corax*.
Op verschillende plaatsen in Zemplin waargenomen.
161. **Roek** *Corvus frugilegus*.
Gigantische kolonies in Hortobagy.
162. **Bonte kraai** *Corvus corone cornix*.
Algemeen.
163. **Ringmus** *Passer montanus*.
Algemeen.
164. **Huismus** *Passer domesticus*.
Algemeen.
165. **Vink** *Fringilla coelebs*.
Algemeen.
166. **Appelvink** *Coccothraustes coccothraustes*.
Zeer talrijk in Zemplin.
167. **Europese kanarie** *Serinus serinus*.
Onze natuurlijke wekker in Tokaj, vooral in Zemplin gezien.
168. **Groenling** *Carduelis chloris*.
Algemeen.
169. **Putter** *Carduelis carduelis*.
Algemeen.
170. **Kneu** *Carduelis cannabina*.
Algemeen.
171. **Grauwe gors** *Miliaria calandra*.
Algemeen.
172. **Geelgors** *Emberiza citrinella*.
Regelmatig gezien en gehoord in de uitloper van Zemplin en de broekbossen van de Tisza.
173. **Rietgos** *Emberiza schoeniclus*.
Algemeen in Hortobagy.

Soorten gefilmd tijdens deze reis.

Dwergaalscholver, Woudaap, Ralreiger, Kwak, Grote zilverreiger, Kleine zilverreiger, Blauwe reiger, Purperreiger, Ooievaar, Zwarte ooievaar, Lepelaar, Grauwe gans, Witoogeed, Zwarte wouw, Bruine kiekendief, Grauwe kiekendief, Wespendif, Zeearend, Steenarend, Keizerarend, Schreeuwarend, Boomvalk, Roodpootvalk, Sakervalk, Kraanvogel, Grote trap, Klein waterhoen (auditief), Bosruiter, Dwergmeeuw, Visdief, Witwangstern, Witvleugelstern, Zwarte stern, Koekoek, Oeraluil, Bijeneter, Scharrelaar, Hop, Draaihals, Zwarte specht, Middelste bonte specht, Witrugspecht, Boomleeuwerik, Gele kwikstaart, Snor, Sperwergrasmus, Wielewaal, Roek, Bonte kraai.